

GRADISOV VESTNIK

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

Stabilizacijski ukrepi - a ne samo teoretično

Ko me je tovariš Cepuš pozval, naj še jaz kaj napišem o tem vprašanju, me je spravil v precejšnjo zadrego. Ne zaradi pomanjkanja odprtih problemov, ki tarejo tudi naše podjetje pri prilagoditvi na vse bolj zaostrene pogoje v uspešnem gospodarjenju in uveljavitvi na tržišču, predvsem pa zaradi obširnega članka našega glavnega direktorja, ki je v zadnji številki našega vestnika že tako popolno obdelal večino problemov, da je moč le malo dodati že napisanemu.

Inž. Alfred Peteln

Vseeno bom poizkusil osvetliti še nekaj »novih«, a vendar »starih« tez, ki se jih moramo spomniti v težavah, v katere nas silijo pogoji stabilizacije. Trdno smo odločeni, da moramo obdržati svoje mesto v gradbeništvu, ki smo si ga s težkimi napori naših kolektivov pridobili. V to nas silijo naša opremljenost, nači kadri in ne nazadnje ambicioznost naših delovnih ljudi, ki je garant še nadaljnjega napredka v proizvodnji. Govoriti in sprejemati ustrezne sklepe je premalo.

O organizaciji proizvodnje je bilo že mnogo govora, zato so nam znane že tolikokrat obglodane želje po

- planskem delu,
- delitvi dela,
- preštudirani pripravi dela,
- uvedbi sodobne tehnologije.

Kolikokrat smo že govorili o vsem, tem, sprejemali ustrezne sklepe? In kaj od tega smo že realizirali? O, marsikaj, a vendar še vse premalo. Preidimo torej k dejanjem. Spoznali bomo, koliko notranjih rezerv leži v teh štirih poglavjih, koliko tako »rujnih«, a vendar kritiziranih nadur bo lahko odpadlo.

● Najboljše tehnične kadre v delovno pripravo in razvojno službo

Koliko več bo lahko star »gradbeni maček«, pa niti ni treba, da je tako star po letnici rojstva, prispeval s svojim delom v delovni pripravi, bomo šele takrat spoznali, ko ga bomo znali pripraviti do tega, da se bo odločil vzeti svinčnik, trikotnik in računalnik v roko in zamenjati užitek gledati objekt, kako raste pod njegovimi rokami, z užitek, »kreirati« tehnologijo in z duševnim očmi slediti rasti objekta. Pa še sebe bomo morali prepričati, da takega, v neposredni operativi prepotrebnega »starega mačka« odstopimo za navidezno »birokratsko tehnično administrativno delo«. Tovariši — Poizkusimo, uspeh ne bo izostal...

● In v razvojno službo?

Zopet »najboljše kadre«! Kdo bo pa delal na terenu, se ubadal s kolektivi po objektih, reševal njihove probleme? Nič koliko teh in še drugih ugovorov poslušamo že leta na tako zahtevo. Po drugi strani pa bremo v vseh zapisnikih in sklepih tehničnih sestankov, organov upravljanja, komisijah, odborih, celo centralni delavski svet je sprejel sklep: Treba je pojačati, reorganizirati, organizirati, zasesti, osamosvojiti itd. razvojno službo v podjetju. Pikri očitki na centralo, da take, dosti efektne službe še ni, zopet pooblastila za tako ali drugačno obliko razvojnega sektorja... Kadrov, teh sposobnih, z lučjo ob belem dnevu iskanih »najboljših kadrov« pa ni niti iz podjetja, niti se ne javljajo na naše oglase... Saj smo pa tudi zahtevni pri razpisih — morda celo malce preveč... Nehote sem se spomnil na naslov članka našega glavnega direktorja: »Ne pričakujemo pomoči od drugih«. V podjetju imamo trenutno 88 inženirjev. Ali med njimi res ni ustreznih »najboljših kadrov«?

● Kup papirja in pravilnikov še ne zadostuje za dobro počutje

Ze kar v dveh poglavjih smo slišali o kadrih. Saj smo tudi videli, da jih ni tako zelo »malo«. Pa vendar: zakaj ne znamo obdržati naših mladih, ambicioznih kadrov, ki jih že imamo? Zakaj ne znamo pridobiti novih sodelavcev, ki so nam tako potrebni? Predlagam študijo o temi: »Ali imamo do naših kadrov pravičen odnos?« Ali bo odgovor na to vprašanje res pozitiven? Ali je dovolj pravilnik o stimulativnem nagrajevanju organizatorjev proizvodnje, pravilnik o starnih osnovah in še nebroj papirnatih pravilnikov? Ali lahko res samo kup papirja uredi dobro počutje v podjetju, na delovnem mestu? Nič koliko vprašanje bi še lahko postavili, na katere bi bil odgovor močno dvomljiv. In vendar je uspeh našega dela, še celo v dobi stabilizacije, močno, močno odvisen od naših kadrov, pa ne samo od tistih »najboljših«.

● Mačka, ki grize sebe v rep

Če je že v dobi konjunktura zadrževanje sredstev dela: materiala, opreme, mehanizacije v poslovnih enotah negativno vplivalo na poslovne uspehe, je taka taktika v sedanjih razmerah naravnost katastrofalna za podjetje. Ze tako slaba likvidnost se z vezavo finančnih sredstev v čezmernih zalogah pridružuje slabemu plačevanju naših izdelkov. Kaj je bližje kot prazen žiro račun in vse težave, ki so s tem povezane? Mačka, ki grize sebe v rep. Vsi smo

si edini v načelu: povečati moramo mobilnost sredstev dela v podjetju, ko pa hoče uprava poslovne enote predisponirati opažne plošče iz enega sektorja na drugega, to ne gre... Široka je ta naša demokracija in decentralizacija: Ali pa gre le za skrivanje za ta dva pojma, v resnici pa je kriva naša nedisciplina.

● Skrite rezerve tudi v naših obratih

Mislím, da se še zdaj ne zavedamo dovolj, kako velike dopolnilne rezerve imamo skrite v naših obratih. A ne vsi! Čedalje več poslovnih enot spoznava velike operative prednosti kooperacije z našimi obrati, pa čeprav v našo miselnost še ni dovolj prodrlo tudi spoznanje o ekonomski prednosti take delitve dela. Samo na videz so storitve naših obratov dražje od proizvodnje, ki jo opravimo sami. Če bomo s točno pokalkulacijo potrebnega de-

(Nadaljevanje na 2. strani)

DRAGI BRALCI!

Oglašam se, ne toliko zaradi prispevkov, ki mi jih večkrat resnično primanjkuje, temveč zaradi občutnega povečanja stroškov pri izdajanju Gradisovega vestnika.

Tako stane danes mesečna naklada 14.562 dinarjev, kar znaša letno 174.744 dinarjev.

To je v današnjih gospodarskih razmerah, ko se borimo za vsak dinar, sorazmerno velik izdatek, če finančna sredstva niso koristno naložena. Ta pa v tem primeru niso, če člani kolektiva vestnika ne berejo. Anketa, ki smo jo napravili pred dvema letoma, sicer kaže zadovoljive rezultate, toda še vedno je precej članov kolektiva, ki glasila ne preberejo, se ne zanimajo za gospodarske in stabilizacijske ukrepe podjetja, ne prečitajo sklepov organov samoupravljanja, jih ne briga delo sindikata, skratka, dogajanja v podjetju so jim postala postranska zadeva.

S temi besedami pa seveda ne mislim predlagati, naj naše glasilo preneha izhajati, temveč naj bodo te vrstice spodbuda vsem članom kolektiva, da bodo znali svoje glasilo bolj ceniti. Predvsem pa vas, dragi bralci, prosim, da nas pri izdajanju Gradisovega vestnika bolj podprete s konkretnimi članki.

Uredniški odbor pa se bo tudi v prihodnje trudil, da bo glasilo postalo še bolj zanimivo.

Zavzemali se bomo, da bomo tudi v prihodnje pisali v ljudskem — vsakemu razumljivem jeziku. Še nadalje bomo objavljali krajše reportaže o delu in življenju naših delavcev, vesti iz naših gradbišč. Pisali bomo o delu organov samoupravljanja, sindikata, mladine in podobno.

Pri tem pa ne želimo biti samo regulatorji dogodkov in pojavov, temveč tudi gonilna sila perspektivnega gospodarskega in političnega življenja. Zato bomo v našem glasilu tudi pričeli z objavami polemičnih razprav, ponovno uvedli rubriko vprašanja in odgovori, skratka, želimo popestriti naše glasilo.

Zelo radi iščemo vzroke nekaterih negativnih pojavov v preteklosti, premalo pa v lastni organizaciji, poslovni politiki, naši tradicionalni ustaljeni praksi, pa tudi v pomanjkljivosti našega samoupravnega sistema.

Moč ali nemoč se kaže tudi v tem, ali znamo biti kritični do svojega lastnega dela. Ta pa pomeni, ali bomo vedno znali poiskati resnico (ter jo tudi objaviti), pa naj bo to za nas prijetna ali ne.

Želimo, da nas s svojimi prispevki čimprej dopolnite. Vsi prispevki bodo seveda honorirani.

Lep pozdrav

Lojze Cepuš

DELAVSKI SVET JE RAZPRAVLJAL

Na seji 12. februarja je delavski svet obravnaval in potrdil inventurni elaborat, sprejel pravilnik o delovnih razmerjih in o ukrepanju zaradi kršitve delovne dolžnosti, pravilnik o knjigovodstvu in pravilnik o popisu (inventuri). Dalje je obravnaval in potrdil predlog o spremenjenih amortizacijskih stopnjah, okvirni program nabave strojev in program investicijskih popravil osnovnih sredstev za leto 1971.

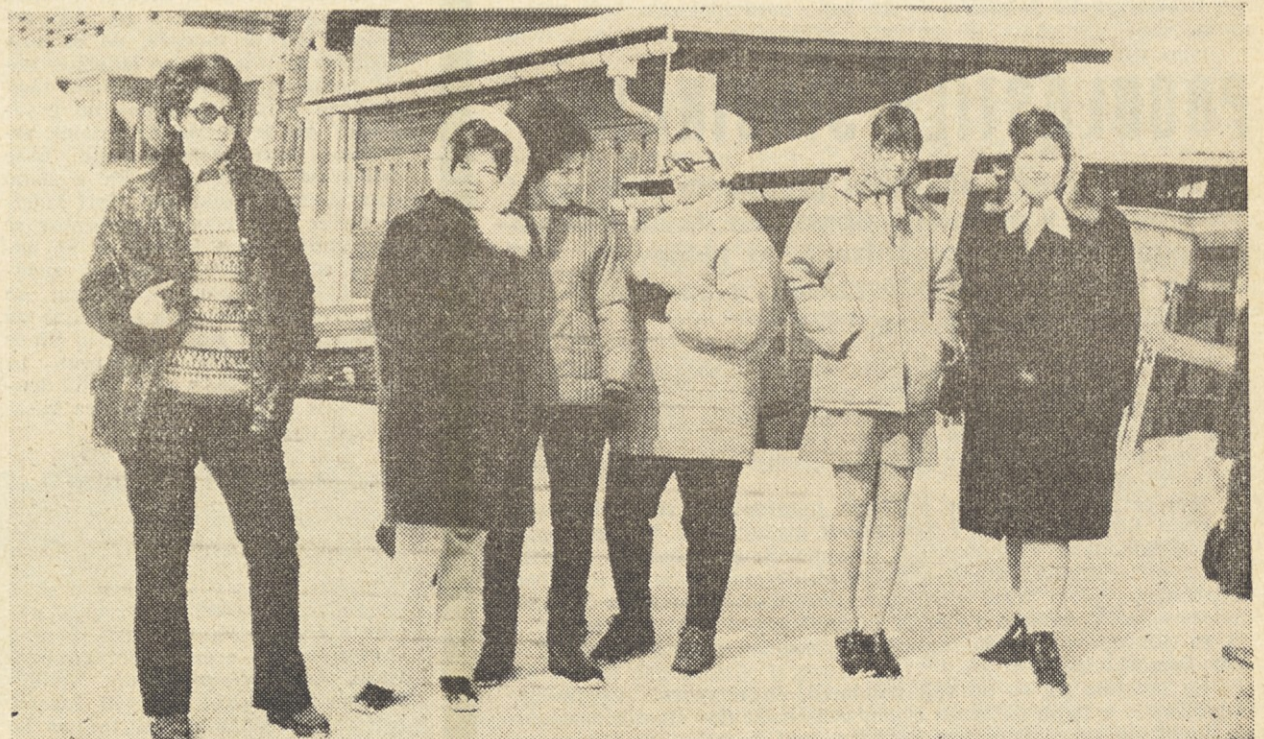
Centralna inventurna komisija je sestavila zbirno poročilo o opravljenem popisu materiala in drobnega inventarja za celotno podjetje. Iz omenjenega poročila je razvidno, da je bil popis v redu opravljen po posameznih enotah oziroma skladiščih ter da so ugotovljene razlike opravljene. Delavski svet je poročilo sprejel in odobril preknjiženje ugotovljenih razlik.

Pravilnik o delovnih razmerjih je bil v osnutku dalj časa v obravnavi in so bili sproženi predlogi za določene popravke. Delavski svet je nekaj popravkov sprejel, nekatere predloge pa je zavrnil oziroma je bilo predlagateljem pojasnjeno, da predlog popravka ni skladen z določili temeljnega zakona o delovnih razmerjih, katerega načela je treba v našem pravilniku upoštevati. V odločitev delavskemu svetu je bila predložena variantna rešitev glede postopka pri premeščanju delavcev iz ene enote v drugo, kadar to zahtevajo interesi podjetja. Obveljala je varianta, da se v takšnih primerih zahteva predhodni posvet z

odgovornimi vodji enot. Dalje je bilo sprejeto spremenjeno besedilo pravilnika, ki ureja poskusno delo. Sprejeto je načelo, da naj se, kjer je to mogoče, preizkuša delovne in strokovne sposobnosti delavcev, še preden se jih sprejme na delo, da bi s tem vključevali v podjetje le najboljše kadre. Če takšen preizkus ne bi dal zadovoljivih rezultatov, bo delavec z lastnim pristankom sprejet na poskusno delo in bo to delo spremljala posebna strokovna komisija. Ta mora tudi dati strokovno oceno. Temeljni zakon o delovnih razmerjih je namreč spremenil način poskusnega dela in ga označuje kot poseben pogoj, na katerega mora delavec pristati ob vstopu na delo, sicer ni mogoče skleniti delovnega razmerja, če podjetje zahteva, da se delavec preizkusi glede strokovne sposobnosti.

Na osnutek pravilnika o knjigovodstvu in na pravilnik o popisu (inventuri) ni bilo spreminjavalnih predlogov in je oba osnutka sprejel delavski svet v celoti.

Komisija za investicije je izdelala okvirni program, kakšne stroje gradbene mehanizacije naj bi letos nabavili. Upoštevane so bile zamenjave dotrajanih strojev in nabave za povečanje kapacitet. Delavski svet se je s predlogom strinjal. Prav tako se je strinjal s programom investicijskih popravil osnovnih sredstev, katera bodo letos predvidoma opravljena. (Nadaljevanje na 2. strani)

Naše žene so lepo proslavile svoj praznik; tule je skupina iz Škofje Loke na Voglu

Slatina RADENCI

Minilo je že sto let, odkar je znano, da radenska slatina pomaga pri več vrstah bolezni, predvsem pa pri srčnih obolenjih in obolenjih ožilja.

Do osvoboditve ni bilo dosti napravljene za razvoj tega, že do takrat dobro znanega zdravilišča. Vsem pa je znano, da nam hiter razvoj in pa današnji tempo življenja »poklanja« največ ravno teh bolezni, večjih ali manjših, pa vse tja do srčnih infarktov — zato tudi tako hitro večanje zdravilišča.

Kot že rečeno, so po osvoboditvi tudi tu ugotovili, da se samo z vodo ne bo dalo vsega pozdraviti, pa čeprav ima voda vse zdravilne lastnosti, če ne bo namreč dovolj prostora za vse tiste, ki so tega zdravljenja potrebni. Primanjkovalo je prostora za vse preštevne goste, ki so iskali svoje najdražje — zdravje v Radencih, pa najsi bodo to »izredni pacienti«, da o tistih s polnimi žepi sploh ne govorimo. Ne enih ne drugih ni bilo kam namestiti. Tu je šlo več kot za denar, šlo je za zdravje, saj brez zdravja tudi denar pomeni bore malo.

»Gradiš« je prispel v Radence prvič že leta 1958. Takrat smo tu zgradili vrsto novih objektov, med njimi velik obrat v Boračevu. Po vseh podatkih je bila to prva sodobno grajena klet v Sloveniji. Dve leti potem v Radencih nismo gradili, prvič zato, ker ni bilo denarja, pa tudi urbanistično še tedaj Radenci niso bili obdelani.

V letu 1961 pa smo spet začeli z delom, in to z gradnjo olimpijskega bazena, skupno z otroškimi bazenom in filtrirnimi napravami za oba. Uredili smo tudi vse območje, na katerem ležita bazena, napravili vhodni in čajni paviljon, garderobe z omaricami, garderobe s sanitarijami, izdelali še košarkarsko igrišče in igrišče za namizni tenis — z eno besedo: tu je nastal lep rekreacijski center, saj ob praznikih in nedeljah ni prostora, kjer bi človek parkiral. Sem pride na oddih tudi do 4000 ljudi.

V tem času smo adaptirali tudi staro kantino, uredili bar, napravili 12-stanovanjski blok, adaptirali združni dom v kino dvorano, adaptirali prostor nad skladiščem in s tem pridobili 25 novih pisarn. Glavno naše delo pa je bil hotel »Zdraviliški dom« B kategorije, ki je bil za tiste čase eden glavnih v Pomurju. Takrat mu res ni bilo primere, to pokaže že samo cena, saj je ta že takrat, ko je imel denar nekaj večjo vrednost, kot jo ima danes, stal okoli 500 starih milijonov. Potem smo do III. faze napravili še restavracijo »Weekend«. Toda zmanjkalo je denarja in to našo gradnjo je kasneje dokončalo ter ob njej napravilo še lepo 4-stezno kegljišče splošno gradbeno podjetje »Pomurje«.

V letu 1970 pa se je zdravilišče odločilo zopet za večjo investicijo, katere izvajalci smo zopet mi. Ko bodo vsi po urbanističnem načrtu dograjeni objekti gotovi, bo stala ca. 8 starih milijard. Kaj vse pa bo novega do 1972. leta v Radencih?

1. Hotel »Radiu«, A kategorije s 154 sobami v 6 nadstropjih, z družabnimi prostori, kot so sobe za biljard, karte, igralne avtomate, z glasbeno sobo in manjšo jedilnico in kazino.

V pritličju bo velika recepcija s pripadajočimi prostori, trgovina s spominki in časopisi, čakalnica, snack bar, kuhinja in restavracija z odprto teraso.

Hotel bo imel 6 dvigal, od tega dve osebni, ostala štiri pa za potrebe kuhinje in strežbe.

V kleti pa so nameščene garderobe in sanitarije za stanovalce, večja pralnica, hladilnica in skladišče. Tam je določena še strojnica za ogrevanje in klimo-naprave tako, da bo ta hotel najsodobnejše opremljen stal ca. 3,5 starih milijarde ter bo nudil kompleten komfort.

2. Drugi objekt, ki ga gradimo tu v Radencih, pa je »Terapija«, ta ima v pritličju velik bazen, v drugih treh etažah pa bodo kabine za vsakovrstno kopanje, manjši bazeni za masaže in kopanje bolnikov, savne in razne ordinacije, kjer bo pacientom na voljo vse, kar zdravljenje po sodobnih principih pač zahteva. Ta objekt bo imel nadstropje samo za montažo najrazličnejših cevi, dovod vode, odvode, prezračevanje, gretje prostorov in tal itd.

Objekt je armiranobetonski skelet, goli zidovi so v siporeksu, predelne stene v votlaku in porolitu, fasada pa montažna iz betonskih elementov.

Da bi oba objekta (hotel in pa terapija) skladno funkcionirala, bosta povezana med seboj z 21 m širokim in 133 m dolgim veznim hodnikom. Ta bo povezoval nov hotel preko starega »zdraviliškega doma« in novo terapijo tako, da bodo gostje po toplem in pokritem hodniku lahko hodili na kopanje v terapijo, oz. na zdravljenje v »stari hotel« (kjer so ordinacije). Kompleten zvezni trakt — hodnik, bo predvidoma veljal 600 starih milijonov, koliko pa ga bo treba napraviti v I. fazi (na tem območju so sedaj še stari objekti), pa še točno določeno.

Za nemoteno funkcioniranje naših objektov pa moramo še napraviti vzporedne objekte, ki pa tudi niso majhni.

Hotel zdravniški dom v Slatini Radenci

- a) kanalizacija III. celotnega zdraviliškega predela (150 milij.)
- b) črpalna postaja in čistilna naprava (120 milij.)
- c) tristo postelj (le garderobni del 40 milij.)
- d) ureditev okolice s parkirišči in dovozno cesto (300 milij.)

- e) kanali za elektriko, centralno kurjavo, drenaža okoli objektov, postaja, itd.
- Hotel bo odprt že poleti, drugi objekti pa naj bi bili gotovi do konca leta tako, da bo zdraviliški del z izgradnjo vseh teh objektov spremenil videz starega zdravilišča. To

bo v veliko veselje investorju in v ponos nas graditeljev.

Prepričani smo, da bo vse v roku zgrajeno, za kar nam jamčijo ime našega podjetja in naši delavci, ki se od jutra do večera trudijo, da bo delo kvalitetno izvršeno.

Stari

Bile smo na Voglu

LIO Skofja Loka je počastil svoje žene

Bil je ponedeljek, eden mnogih, a vendar drugačen od tistih dolgih, ki se ponavljajo na vsakih sedem dni.

Zakaj drugačen? Bil je 8. marec — dan žena.

SO nam je za ta praznik organiziral izlet na Vogel. Odhod avtobusa je bil točno ob pol osmih. Zamude seveda zato ni bilo, ker sta bila med nami samo dva predstavnika moškega spola — predsednik in tajnik SO, ki sta izlet vodila. No ja, sofer je bil tudi moški, ta pa tako ni smel zamujati.

Prvih nekaj kilometrov poti je bila skoraj mučna tišina. Nekatere smo še premišljevale o lepih čestitkah, ki nam jih je že v petek izrekel direktor LIO Ignac Suštaršič, in o lepih majolkah s šopkom, ki smo jih dobile v dar. Druge so bile polne pričakovanj nad lepotami bohinjskega kota in Vogla, ene pa se še zbudile niso popolnoma. Vse pa smo bile istih misli v gostilni Črnivec, ko smo na mizi pred seboj zagledale izvrsten prigrizek. Dejale smo si: »Vse bomo pojedle, na linijo pa danes ne bomo pazile.«

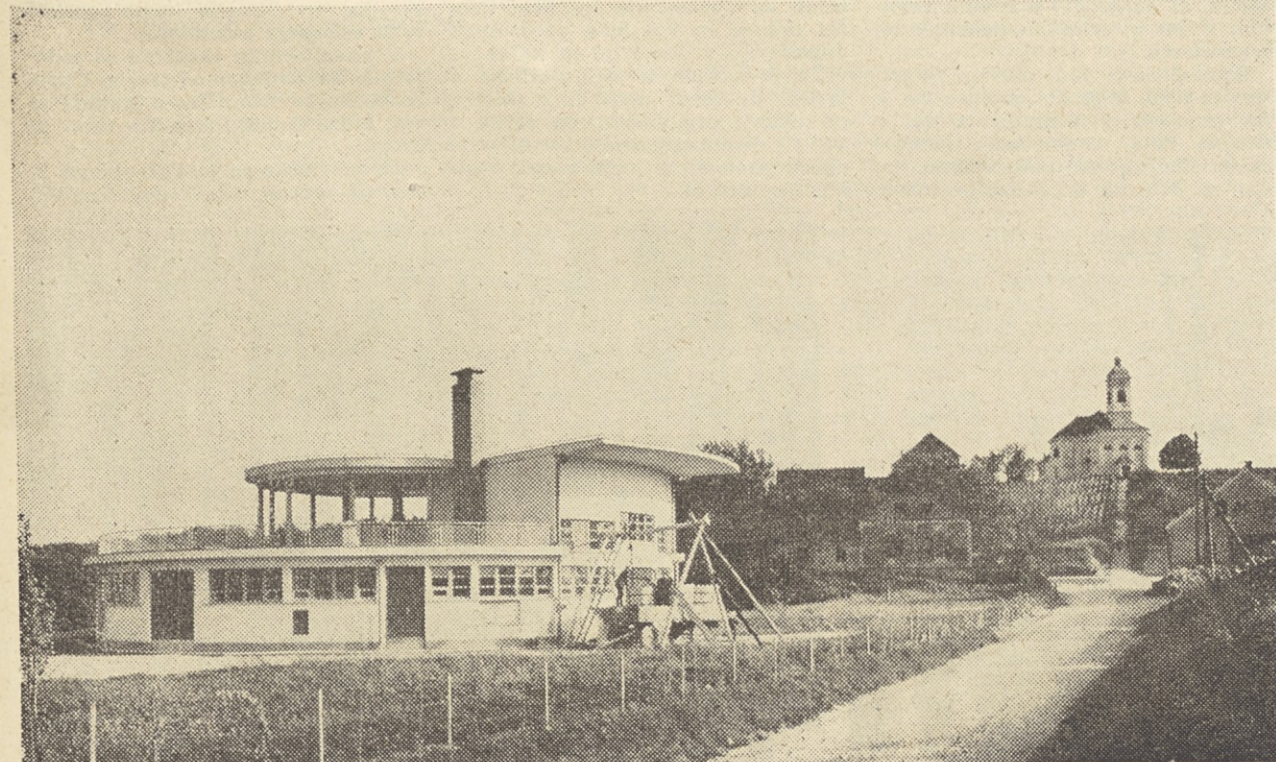
Ko smo spet drveli proti Bohinju, naši drugi postaji naproti, se je ozračje v avtobusu čisto spremenilo. Pele smo in se smejale v fotografski aparat našega vodje. O naši fotogeničnosti nismo dvomile. V gostilni Pristavec smo si nabrale poguma, kajti ene strahu pred vožnjo z gondolo nismo mogle skriti. Med vožnjo z gondolo smo široko odpirale usta in požirale slino, da nam je manj šumelo v ušesih. Na vrhu pa nas je pozdravilo sonce. Še preden smo si

ogledale, kje sploh smo in kaj je okoli nas, smo se postavile pred fotografski aparat in si tako prihod 17 Gradisovih žena in deklet ovekovčile na sliki. Ogledovale smo si smučarje (tudi smučarke), ki so se tako sigurno in elegantno spuščali po strminah. V daljavi so bili videti kot raznobarvne pike, ki so se premikale po beli podlagi. Priznati smo si morale, da smo jim vse zavidale, kajti me smo zelo negotovo hodile po steptanem snegu.

A kaj, ko pa so se spet začeli oglašati žledoci. Da so se žledoci umirili, sta poskrbela naša vodiča, ki sta nam v brunarici »Burja« naročila kosilo. Okusno kosilo smo zalile s kozarcem (ali dvema) vina in se odpravile k sedežnici. Tukaj nas je bilo šele strah. Bale smo se, da ne bi namesto na stolu obsedele na tleh. Pa smo se vse srečno pripeljale na Orlovo glavo. Med potjo nas je zelo prepihal veter, zato smo se v brunarici malo pogrele. Zamaknjene v te naravne lepote, smo skoraj pozabile na uro, ki je neusmiljeno hitela. Vrniti smo se morale. Iz gondole smo opazovale mirno jezero pod nami, v skalovju pa smo videle celo gamsa.

Polne nepozabnih občutkov smo se vrnile domov. Zahvaljujemo se SO, ki nam je omogočil tako lep izlet, direktorju Suštaršiču in tov. Ilovarju, ki sta nam odobrila prost dan ter našima spremljevalcema tov. Florjančiču in tov. Kumru, ki sta nas vodila.

—SM

Na Kapeli smo zgradili veliko vinsko klet

■ **Celje** — Na nedavnem sestanku OOZK so med drugim razpravljali o uspehu enote ter o planskih nalogah v letu 1971. Sklenili so, da bodo nekateri člani obiskali vsa gradbišča ter se z delavci pogovorili o njihovih problemih.

V nižjo politično šolo, ki jo organizira občinski komite ZK Celje, bodo poslali tov. Rudija Kranjca.

■ **Maribor** — Tu se je že sedmič sestala komisija za proizvodnjo in delitev dohodka. Na seji so kritično ocenili potek dela na posameznih objektih. Trenutno imajo največje težave na hotelu Orel zaradi premajhnega prostora za deponiranje materiala. Zaradi tega morajo ves material sproti voziti iz glavnega skladišča. Isti problem je s transportom. O problematiki obrata betonskih izdelkov na Pobrežju pa je počel tehnični vodja ing. Gačnik.

■ **Maribor** — nizke gradnje — Delavski svet enote je na nedavni seji obravnaval problematiko kadrov. Za izvršitev planskih nalog nujno potrebujejo 100 tesarjev, 60 železokrivcev, 30 zidarjev, 10 minerjev, 65 nekvalificiranih delavcev, 4 varilce ter 4 diplomirane inženirje.

Mnogo so razpravljali o pripravi izpitov za preverjanje znanja iz varstva pri delu ter v komisije za varstvo pri delu imenovali vrsto novih članov, in sicer:

V komisijo za varstvo pri delu v PE so imenovali Janeza Bojca, dipl. gr. ing. ter Ivana Habingerja.

Za predsednika komisij po gradbiščih pa:

Čadjevica — Ludvik Vesel, Ernest Maser in Lovro Bišneč.

Čapljina, Anton Donjko, Ernest Maser, Nikola Brenja, dipl. gr. ing. ter Andrej Pangrec.

Postojna: Janez Bojc, dipl. gr. ing., Jože Zlatar in Alojz Kernak.

V komisijo za proizvodnjo in delitev dohodka pa so imenovali Janeza Kostanjevca.

Ob zaključku seje so sindikalni podružnični enote odobrili dotacijo v višini 50.000 din.

■ **Koper**: Delavski svet poslovne enote je sklenil odkupiti v naselju Olmo za delavce enote več stanovanj, in sicer 5 dvosobnih, 2 trisobnih, 1 štirisobno ter 1 enoinpolsobno stanovanje.

■ **Kovinski obrati Ljubljana**: Tu so sprejeli novo organizacijsko shemo obrata, ki bo ob enem služila tudi kot osnova za sistemizacijo delovnih mest.

Potrdili so tudi nov predlog o delovnem času v letu 1971, in sicer bo delovni čas naslednji:

ponedeljek, torek od 6. do 15. ure

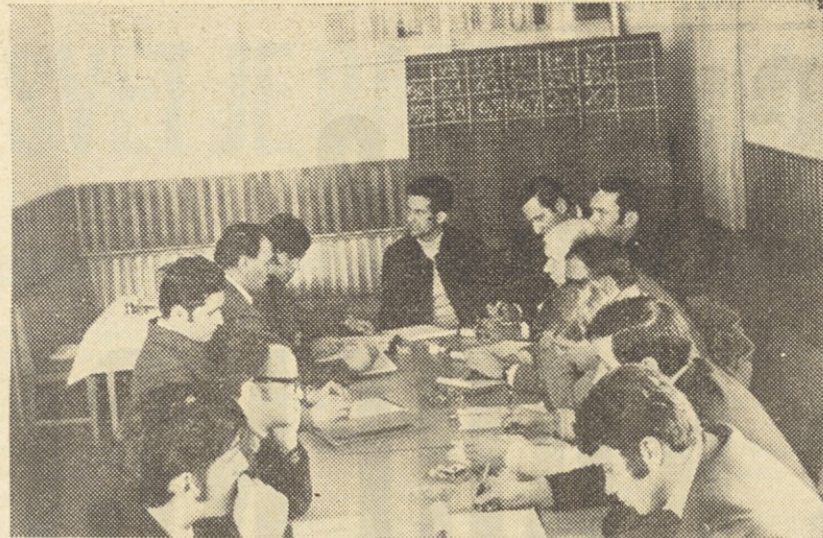
sreda, četrtek, petek, od 6. do 14. ure. Vse sobote so proste.

■ **Maribor** — nizke gradnje: 15. marca je prevzel mesto gospodarsko finančnega pomočnika direktorja te enote Ivan Keršič. Na delovnem mestu mu želimo obilo uspeha.

■ **Celje**: Na predlog komisije za proizvodnjo in delitev dohodka so v Celju sklenili, da se sredstva iz izostanka osebnega dohodka namenijo za stanovanjsko gradnjo. Določili so tudi novo ceno gramoza v Otiškem vrhu, ki znaša frco vozilo 35,- novih dinarjev.

Del tečajnikov sledi predavanju tov. Lipovca, ki je govoril o uporabi mehanizacije

Brez dopolnilnega izobraževanja ni napredka

Zopet korak naprej

Po osebnih dohodkih smo se pririli na osmo mesto

Naše podjetje je nekaj let zaostajalo za povprečjem slovenskega gradbeništva, kar zadeva višino osebnih dohodkov.

Leta 1968 smo po daljšem času dosegli slovensko povprečje, leta 1969 pa smo ga presegli za 3,5%. Med 60 gradbenimi podjetji smo bili leta 1968 na 15. mestu, leta 1969 pa na 12. mestu.

Lani so se naši osebni dohodki povečali za več kot tretjino. Zato smo se tudi med gradbenimi podjetji uvrstili še za nekaj mest naprej, tako da smo zdaj že na 8. (osmem) mestu!

Razpredelnica nam pokaže, kakšni so bili leta 1970 urni zaslužki (brez terenskega dodatka) naših delavcev v primerjavi s povprečjem slovenskega gradbeništva in kakšno mesto smo zasedli med 58 gradbenimi podjetji po posameznih kvalifikacijskih skupinah.

Kvalifikacijska skupina	Neto Gradis	din na uro SRS	Mesto Gradisa
NK	4,58	4,13	3.
PK	5,19	4,97	15.
KV	7,07	6,56	6.
VK	8,50	7,79	6.
Ročni delavci	5,99	5,73	8.
VS	18,08	16,21	10.
VIS	12,52	11,16	23.
SS	3,39	3,47	35.
NS	6,16	6,18	21.
delovodje	12,69	10,05	3.
Umski delavci	11,95	10,32	6.

Pri ročnih delavcih presegamo povprečje za 4,5%, pri umskih delavcih pa za 15,8%.

Podrobnejši prikaz bo posredovala vsem enotam in sindikalnim organizacijam analitskopska služba v analizi osebnih dohodkov za leto 1970.

S. U.

Pred kongresom samoupravljalcev

Na drugem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije, ki bo maja letos v Sarajevu, bo sodelovalo tudi naše podjetje.

Mi bomo sodelovali na treh področjih.

Prvič sodelujemo s posebno brošurico FORMIRANJE IN DELITEV DOHODKA V GRADBENIH DELOVNIH ORGANIZACIJAH, v kateri smo prikazali predvsem naš sistem delitve. Brošurica je tiskana v vseh jezikih jugoslovanskih narodov in narodnosti v 8000 izvodih.

Nadalje bomo v novih prostorih sarajevske Skadarlije pripravili posebno razstavo, na kateri bomo v slikah in grafikonih prikazali dejavnost in uspehe našega podjetja.

Kongresa se bosta udeležila delegata Tone Zaletelj in Rajko Zupančič.

Razprava na kongresu bo potekala na štirih tematskih področjih:

1. Nadaljnja graditev, razvoj in napredek učinkovitosti samoupravljanja v delovnih organizacijah.

2. Razširjena reprodukcija in integracija na samoupravnih osnovah. (Na tem področju sodelujemo tudi mi.)

3. Materialni in družbeni razvoj samoupravne družbe in življenjski standard delovnih ljudi.

4. Krepitev vloge združenih proizvajalcev kot osnove za nadaljnji razvoj samoupravnega družbenopolitičnega sistema.

Kongres bo izjemno pomemben, saj ga pripravljamo prav v času gospodarskih (stabilizacijskih ukrepi) in političnih (ustavni amandmani) sprememb v naši družbi. Pa ne samo v naši družbi. Za »Jugoslovanski samoupravni eksperiment« se zanima — lahko rečemo — vsa svetovna javnost. To dokazuje že dejstvo, da bo na kongresu tu nekaj sto uradnih in poluradnih predstavnikov drugih dežel ter tujih novinarjev.

Nadaljevanje revolucije

Stalna konferenca ZKS Gradis o ustavnih spremembah

Nova spodbuda komunistov Gradisa za široko ustvarjalno akcijo samoupravnih in demokratičnih sil v naši družbi ter akcije za dosledno izvajanje stabilizacijskih ukrepov v podjetju. Smo za ustavne spremembe, ker v tem vidimo perspektivo za boljše ekonomske in družbene odnose. Razprave o ustavnih spremembah po vseh poslovnih enotah.

V petek, 19. 3. 1971 je predsednik stalne konference Zveze komunistov Gradisa Rajko Zupančič sklical posebno sejo, na kateri so obravnavali bistvo in cilje ustavnih sprememb ter se pogovorili o izvajanju stabilizacijskih ukrepov v podjetju.

Kaj se bo torej spremenilo? Federacija bo nosilec samo tistih funkcij, katere lahko in mora opravljati v skladu s samoupravljanjem in suverenim položajem narodov Jugoslavije in narodnosti. Republike pa prevzamejo neposredno svojo politično odgovornost ne samo za stanje v republiki, temveč tudi v federaciji. Skupni interesi republik se ne bodo uresničevali samo preko organov federacije, temveč tudi z neposrednim dogovarjanjem in sodelovanjem. Območja zvezne zakonodaje bodo omejena Republike pa bodo lahko sprejemale svoje zakone v okviru svojih pravic in dolžnosti.

Skupno bo ostala zakonodaja na področju ljudske obrambe (vojska), mednarodnih odnosov, enotnosti socialističnega sistema in enotnosti trga.

Zajamčeno je, da je samoupravljanje delovnih ljudi v združenem delu, o poslih in sredstvih družbene reprodukcije ter odločanje o dohodku njihova neodtujljiva pravica. Vsakemu delavcu v osnovni organizaciji združenega dela pripada osebni dohodek po njegovem delovnem uspehu in lastnemu prispevku k poslovnemu uspehu in razvoju organizacije, ki ga je dal s svojim celotnim živim in minulim delom v tej organizaciji.

Zajamčena je tudi pravica do minulega dela, to je del av času, ko je bil zaposlen v podjetju in se je skupno delo v delovnem procesu materializiralo. Ali bolje rečeno, kadar se delovna organizacija rekon-

struira in modernizira, ne more ostati brez obveznosti do tistih delavcev, ki so tako rekoč plačali to rekonstrukcijo s svojim delom v času aktivne zaposlitve. Tudi to je ena izmed bistvenih sprememb ustave.

Dana bo tudi možnost ustanavljanja banke, kot posebne organizacije združenega dela. Takšna banka se bo lahko ustanovila tudi v podjetju, ustanovile pa jo bodo lahko tudi interesne skupnosti.

Največja novost pa predstavlja predlog o ustanovitvi predsedstva SFRJ. Predsedstvo bo ustanovljeno na podlagi enakopravnega zastopstva republik in ustreznega zastopstva avtonomnih pokrajin. Prva naloga je, da predsedstvo zastopa SFRJ pred svetom, da usklajuje interese republik, da je aktivni in povezovalni faktor političnega sistema in da je eden izmed nosilcev enotnosti. Predsedstvo je tudi najvišje telo vodstva in poveljevanja oboroženih sil Jugoslavije ter kolektivni šef države in kot tako predstavlja Jugoslavijo v domovini in tujini.

To je seveda le del predloga o bodoči družbeni ureditvi, v bistvu pa ustava predvideva, da se še z večjo demokratičnostjo uveljavlja načelo samoupravljanja v naši socialistični družbi.

V drugem delu razprave pa je glavni direktor ing. Hugo Keržan predlagal vrsto gospodarskih in stabilizacijskih ukrepov, ki jih moramo izvesti v podjetju. Ker smo o tem že pisali v zadnji številki našega glasila, objavljamo le nekatere nove misli pri izvajanju stabilizacijskih ukrepov. Glavni direktor je med drugim dejal:

»Veliko napravimo, veliko naredimo pa tudi veliko porabimo. Dinar je vedno bolj dragocen in omejiti bo treba vse nepotrebne izdatke. V dobri stabilizacije ne bo mogel vsak voditi svoje politike. Marsikaj bo treba spremeniti, tudi glede polaganja situacije in njihovega plačevanja, saj nam danes investitorji že dolgujejo skoraj 11 milijard dinarjev. To so ogromna sredstva, ki so trenutno zunaj našega dosega. Poleg tega bo potrebno omejiti nabave, ustvariti večje sodelovanje in mobilnost med enotami, omejiti kreditiranje, rešiti vprašanje nadur, skratka stabilizacija mora postati želja celotnega kolektiva.«

V nadaljevanju razprave so sodelovali: Rajko Zupančič, Stane Uhan, Joško Repše, Alojz Zorec, Rajko Pirnat, Lojze Cepuš, Stane Simeonov in drugi.

Ob zaključku so sprejeli sklepe, ki bodo objavljeni v prihodnji številki.

Predsednik sindikalnega odbora podjetja v krogu svojih vrstnikov

S seminarja za tehnično strokovni kader na Pohorju

Gradisov vestnik

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani — Izhaja mesečno

S sezono v počitniških domovih na morju bomo pričeli 10. 6. 1971. Jz-mene bodo 10-dnevne, torej nobene spremembe od lanskega leta. No pač, nekaj jih je vendarle. Pa poglejmo!

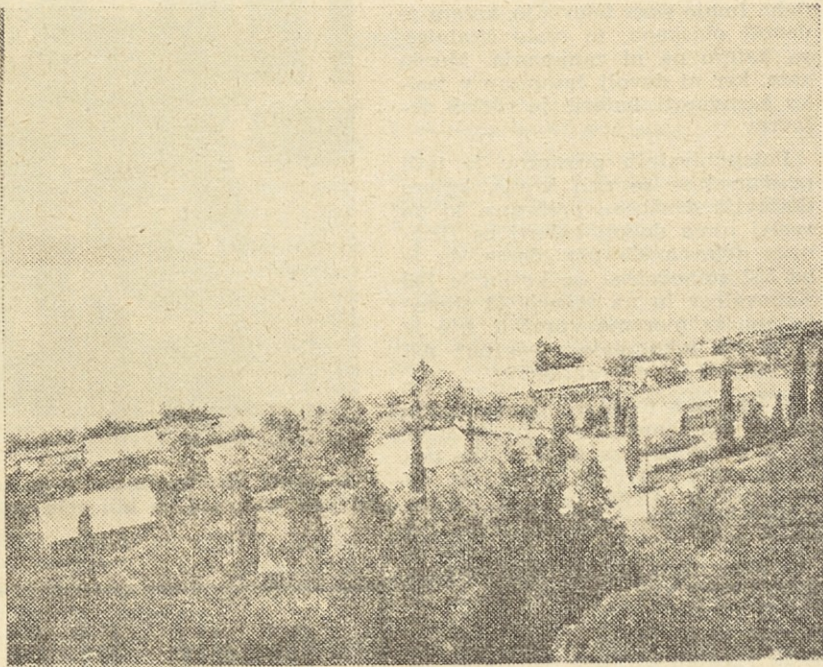
Odbor za standard in rekreacijo je že decembra lani sklenil, da se cene penzijskih uslug malo povečajo. Na zadnji seje letos je te že sprejete cene ponovno potrdil. Tako so letošnje cene penzijskih uslug naslednje:

do 3 dni letovanja 40 din na dan nad 3 dni letovanja 35 din na dan za otroke stare do 7 let znaša penzijska cena 23 din na dan.

Cene verjetno še vedno niso pretirane, če pomislimo, da imajo člani kolektiva in njihovi svojci, ki niso zaposleni oziroma so zavarovani po članu kolektiva, pravico do regresa. Regres za kategorije delavcev: NK, PK, NSS in vajence je letos še malo višji, tako da znaša za člane kolektiva 25 din na dan, za svojece članov kolektiva 22 din na dan in za otroke do 7 let starosti 11 din na dan.

V počitniškem domu v Ankaranu sta preurejeni dve hišici (Medvode in Vuzenica) tako, da so sedaj vse hišice v tem počitniškem domu enake. Razburjanje, kdo dol imel toplo vodo s tušem, bo odslej odpadlo.

In plažo urejamo, da vam v Ankaranu ne bo več treba legati v prah in na oster umazan kamen. Tudi voda bo letos čista, ker bomo algam in mahastim kamnom dalj slovo.

Še nekaj. Prijave za potovanje morajo biti na centrali do 20. aprila, da bo lahko plan razvrstitve gostov pravočasno narejen. Prijave se dobijo v kadrovskih oddelkih poslovnih enot in se tja tudi izpolnjene vrnejo. Tisti, ki je imel do sedaj smolo, da ni bil uvrščen v plan tako, kot si je želel, naj to na prijavo korajžno napiše. Morda bo imel več sreče letos. Seveda vsem ne bo mogoče ugoditi, malce pa bo komisija le pogle-

dala, da ne bi bil vedno isti »odrinjen.«

Odbor za standard in rekreacijo je še sklenil, da morajo člani kolektiva, ki bodo letovali zunaj naših počitniških domov, predložiti račun za uveljavitev regresa v 8 dneh po končanem letovanju. In račun naj bo res račun, ne pa listek, s katerim bi si kdo rad pridobil še kak dinar, kar da mu baje pripada.

Mila Capuder

Vsako dobro zamisel je treba posebej plačati

Dora Plečnik, študentka visoke ekonomske komercialne šole, je za Gradisov vestnik napravila intervju z znanim gospodarskim strokovnjakom Borutom Irgoličem, odvetnikom v Mariboru. Spravševala ga je o poteku posvetovanja o izumiteljstvu in tehničnih izboljšavah, ki ga je nedavno organizirala visoka ekonomska komercialna šola v Mariboru. Razgovor je potekal takole:

Vprašanje: Pravite, da je s staljša prava v izumiteljstvu pri nas vse jasno, da imamo prav po zaslugi našega dr. Stojana Pretnarja najnaprednejšo zakonodajo. Zakaj torej posvetovanje v Mariboru?

Odgovor: Gre za »klimo«. Hočemo ugodno vzdušje za izumiteljstvo. Nujno! Skoraj ni države na svetu, kjer bi manj izumljali kot pri nas. Še tistih nekaj izumov, ki jih zmoremo, so več ali manj galanterijski, škafnje cigarete, ki se same prižgejo in podobno.

Vprašanje: Kaj je to po vašem »klima«, o kateri so govorili v Mariboru?

Odgovor: Pri nas smo še bolj kot kjerkoli drugje prepričani, da smo plačani tudi za to, da razmišljamo na delovnem mestu. Ne samo to! Če si kaj koristnega izmislimo, se brž komu zamerimo. Sodelavcem, ki se ustrašijo za svojo službo, podjetju če hočemo nekaj od tega.

V Mariboru smo vsem povedali, da plačilo za redno delo ne krije tistega, kar z izumiteljstvom, tehnič-

nimi izboljšavami in podobnim prispevamo posebej. Če smo si kaj koristnega izmislili, moramo za to dobiti ustrezno posebno nagrado, neodvisno od uspehov pri rednem delu.

Vprašanje: Ste prepričani, da je posvetovanje koristilo?

Odgovor: Da. Včasih je veljalo, da bodimo vsi enaki revščini, danes pa začnemo veljati, da bodimo vsak po svojih najboljših močeh prizadevni za svojo t. j. tudi splošno blaginjo. Zato mora biti vsakdo spodbujen za napredek gmotne proizvodnje. Iz družbe popolnoma omejenih možnosti moramo postati družba odprtih možnosti za vsakogar.

Vprašanje: Torej smatrate, da morajo gospodarske organizacije temu vprašanju posvetiti več pozornosti?

Odgovor: Vsekakor, če hočemo doseči napredek v proizvodnji in tako dvigniti življenjske in delovne razmere zaposlenih.

Zapreke ustvarjalnemu delu

Doktor Stane Možina je nedavno pripravil zanimivo študijo o zaprekah na poti k industrializaciji v naši družbi. Ker so pri anketiranju sodelovali tudi nekateri naši strokovnjaki, bomo v naslednjih objavljali nekatere rezultate.

Pričenjamo z dopolnilnim izobraževanjem naših strokovnjakov. Podjetje Gradis sicer posveča precej pozornosti vzgoji svojih strokovnih kadrov, toda to je dosti premalo, če upoštevamo, da se po dokazanih znanstvenih raziskavah človeško znanje vsakih pet let podvoji. To pa pomeni, da znanje, ki si ga ljudje pridobivajo na šolah in v času študija, neizprosno zastareva ter ga je treba stalno dopolnjevati. Žal je ta aktivnost zajela še premalo strokovnjakov, posebno pa manjka individualnega študija. To je pomembno še posebno za tiste, ki so potencialno sposobni za odgovorna vodstvena in strokovna delovna mesta.

Pa četudi bi zajeli v tovrstno izobraževanje še večje število kadrov, se s tem ne bi izognili osnovnemu problemu, ki obstaja v naših organizacijah, to je, zaprekam na poti k ustvarjalnemu delu. Na to nas navajajo podatki iz raziskave, ki jo je v letu 1970 opravil republiški sekretariat za delo. Iz podatkov je razvidno, da strokovnjaki, to je kadri z visokošolsko izobrazbo, izkoriščajo svoj delovni čas v ca. 60 do 70%

od tega pa le okoli 30% časa porabijo v namene, ki so resnično strokovnega značaja in koristni za delovno organizacijo, vse ostali čas pa je izpolnjen z raznim nekoristnim delom kot: čakanje, razni nepotrebni sestanki, administrativno delo, izdelavo elaboratov, ki ne pridejo v poštev, in podobno. Povrh vsega pa nimamo niti ustreznih meril za ugotavljanje uspešnosti oziroma produktivnosti umskega delavca, na primer inženirja ali ekonomista in podobno ter smo zato večkrat omejeni na subjektivne sodbe. Le malo stvari je tako nekoristnih in neproduktivnih kot nekateri oddelki za razvoj, ki z obilo prizadetosti in tudi včasih ekspeditivnosti proizvajajo načrte proizvodov, ki pa ne gredo v proizvodnjo, ker se jih ne da prodati. Prav gotovo so merjenja, ki omogočajo kontrolo produktivnosti proizvodnih delavcev kot npr. število kosov na enoto časa, povsem brez pomena pri organizacijskih delavcih. Produktivnost organizacijskega delavca ni toliko stvar količin kot kakovosti, ki jo je potrebno malo drugače določiti, na primer z delovnimi cilji v okviru poslovnih

ciljev in nato primerjanje doseženih rezultatov po določenem času.

Prepreke, ki nastopajo na poti k ustvarjalnemu delu so, okvirno rečeno, trojnega značaja: tehnološko-tehničnega, socialno-emocionalnega oz. osebnostnega značaja. Poleg številnih faktorjev, ki vplivajo na proizvodnjo, je eden izmed takšnih faktorjev tudi neustrezno izobraževanje strokovnega kadra, predvsem na višjih in visokih šolah. Sedanj način študija na univerzi je še vedno bolj ali manj klasičnega značaja. To se pravi, sestoji iz predavanja in učenja iz skript, ocene pa so največkrat prenosorazmerne količini zapomnjene gradiva. Tak način študija zanemarja razvoj potencialnih sposobnosti, še posebno sposobnosti prenašanja (transferiranja) znanja v prakso in kritičnega ter samosvojega mišljenja. Mladi strokovnjaki, ki so bili tako usposobljeni, se lahko še naprej izobražujejo, vendar ne bo veliko koristi od njih. Naslednja težava pri mladih strokovnjakih je njihova prevelika zaverovanost v individualno delo. Znano je, da individualni prispevki največkrat ne najdejo poti k realizaciji, velikokrat zaradi tega, ker niso povezani z ostalimi dejavnostmi v organizaciji. Individualni način dela pa v pretežni večini prevladuje nad skupinsko obliko dela na univerzi. V tej smeri bi bile vsekakor potrebne ustrezne spremembe.

Ein Bild von der Strasse (Fortsetzung). Wir beschreiben einige Personen: Auf der Strasse, rechts neben dem Anhänger der Strassenbahn, kommt ein junger Arbeiter. Er zieht hinter sich einen kleinen Wagen mit zwei Rädern. Darauf liegen seine Werkzeuge. (s Werkzeug — orodje). Auf dem Gehweg (r Gehweg — pešpot) schiebt eine junge hübsche Frau einen Kinderwagen, daneben begrüßt ein Herr eine Dame. Der Herr nimmt den Hut ab und gibt der Dame die Hand. Er sagt: »Ich habe Sie lange nicht gesehen! Wie geht es Ihnen? Ich hoffe, Sie haben etwas Zeit für mich. Ich habe Ihnen viel zu erzählen!« (erzählen — pripovedovati). Rechts vom Eingang der U-Bahn sitzt eine Verkäuferin. Links steht ein Verkäufer. (r Verkäufer, e Verkäuferin — prodajalec, prodajalka). Der junge Mann verkauft Zeitungen, die alte Frau verkauft Blumen. Ein Herr nimmt eine Zeitung und gibt dem Verkäufer das Geld.

DIE ZWEITE GESCHICHTE: DIE LIST

Eine lustige Geschichte von einem Reiter, einem erstaunten Wirt, seinen neugierigen Gästen und einem müden Pferd. (r Reiter — jezdec, e List — zvižajca, listig — zvit, r Wirt — krčmar, erstaunt — začuden, neugierig — radoveden).

Es ist im Herbst und es regnet den ganzen Tag. Ein Reiter reitet (reiten, ritt, geritten jezdit). Der Weg ist schlecht und das Pferd ist müde (utrujen). Der Reiter kann nicht mehr in die nächste Stadt kommen, sondern muss abends vor einem Gasthaus an der Landstrasse halten (ustaviti) und absteigen (stopiti s česa, nastaniti se). Er sagt dem Diener: »Führe mein Pferd in den Stall, reibe es gut trocken (reiben — drgniti) und lege ihm eine warme Decke auf den Rücken. Das Tier ist heiss und nass. Es soll sich nicht erkälten (prehladiti se). Es darf nicht krank werden!« Der Hausdiener führte das Pferd in den Stall. Der Reiter geht in die Gaststube (gehen, ging, gegangen — iti, e Gaststube — gostilniška soba). Alle Plätze am warmen Ofen sind besetzt (besetzten — zasesti). Das ärgert den Reiter, denn er friert in seinen nassen Kleidern und das Wasser tropft von seinem Hut (ärgern — jeziti, frieren — zmrzovati, tropfen — kapljati). Nur neben dem Fenster ist noch ein Stuhl frei. Dorthin setzt sich der Reiter und sagt laut: »Herr Wirt, bringen Sie meinen Pferd ein grosses Schnitzel (s Schnitzel — zrezek) und eine Schüssel Bratkartoffeln (pečen krompir)!« Alle Gäste sind erstaunt und der Wirt fragt: »Aber mein Herr, frisst denn Ihr Pferd so etwas? Das ist doch kein Pferdefutter!« Der Reiter antwortet: »Doch, das ist sein Lieblingsfutter. Machen Sie nur schnell, es hat grossen Hunger!« Da schüttelt der Wirt den Kopf und geht (den Kopf schütteln — z glavo zmajevati). Nach 10 Minuten kommt er zurück. (kommen, kam, gekommen) In der rechten Hand hat er einen flachen Teller mit dem Schnitzel und in der linken eine grosse Schüssel mit Bratkartoffeln. Er geht zum Stall. Die neugierigen Gäste wollen das Pferd sehen und folgen dem Wirt. Der Reiter ist nun allein. Er lacht, hängt Mantel und Hut zum Trocknen auf und setzt sich auf den besten Platz am warmen Ofen. Bald kommen alle zurück und der Wirt sagt ärgerlich (jezno, nevoljno): »Ich habe es Ihnen gesagt, das Pferd frisst die Speisen nicht.« Der listige Reiter erwidert (odgovori) ruhig: »So, dann hat es heute keinen Appetit. Geben Sie mir das Essen und lassen Sie dem Pferd Hafer (r Hafer — oves) geben.« Der Reiter isst mit grossem Vergnügen an seinem warmen Platz. (essen, ass, gegessen — jesti, s Vergnügen — veselje).

Lesen Sie zu Hause die Erzählung in der Vergangenheit (v preteklem času). Die Reden bleiben wie sie sind.

Passiv (trpna oblika, ponavljanje). Was wird gemacht?

Mein Anzug wird gemacht. Von wem wird er gemacht oder genäht? Er wird von dem Schneider gemacht oder genäht. Ich brauche Schuhe.

Die Schuhe werden vom Schuster gemacht. Der Schuster will essen.

Das Brot wird vom Bäcker gebacken. Der Bäcker backt es in der Bäckerei. Sie wird vom Maurer gebaut (r Maurer — zidar). Der Maurer hat Kinder. Sie werden vom Lehrer unterrichtet. (unterrichten — poučevati). Von wem werden die Kranken geheilt? Sie werden vom Arzt geheilt.

Einige Sätze im Imperfekt Passiv. Ich wurde nach dem Kino von einem Herren gefragt. Du wudest im Theater von einer Dame gefragt. Er wurde auf der Strasse von einem Schutzmann gefragt. Wir wurden gestern abend von deinen Eltern gefragt. Ihr vurdet letzte Woche von meinen Freunden gefragt. Sie wurden am Sonntag von den Freundinnen gefragt.

Wörter — besede:

r Schutzmann — stražnik
r Reiter — jezdec
r Wirt — krčmar
erstaunt — začuden
erwidern — odgovoriti
ich wurde gefragt — bil se vprašan

— Si lahko privoščimo tako bogat program lastnih investicij?

Še ena iz Skofje Loke

Naselje v Tomačevem še vedno pereč problem

Zelo pereč problem podjetja in verjetno nasploh so delavska naselja. V ljubljanskem bazenu imamo 939 ležišč. Od tega je v zidanih domovih 417 ležišč (domova v Bavdkovi in Mislejevi ulici), v Tomačevem naselju pa kar 522 ležišč.

Najemnina v zidanih domovih znaša 72 din, v barakah pa 48 din mesečno. Ekonomska cena pa je že v letu 1969 znašala v zidanih domovih 102,20 din, v barakah pa 93,12 din mesečno. Na ta način je razumljiv primanjkljaj v letu 1970, ki je znašal 243.737,70 din. Zato vsa odvišna in prosta mesta oddajamo tujim stanovalcem, ki plačujejo ekonomsko ceno.

Največji problem v Ljubljani predstavlja naselje v Tomačevem, kjer stoji še vedno 11 barak. V vsaki

sobi stanujejo po 4 delavci. Naselje oskrbuje 10 snažilnic in dva delavca, ki skrbita za kurjavo. Naselje je staro, sestavljeno takoj po vojni, oprema in električna napeljava je že iztrošena, kanalizacije pa sploh nima. Zato so razumljivi veliki stroški za stalna popravila.

Naselje tudi nima kopalnic, ki so nujno potrebne za vzdrževanje osebne higiene, pač pa ima provizorne tuše, katere ogrevajo električni boilerji. Ker si delavci v večini primerov kuhajo na električnih kuhl-

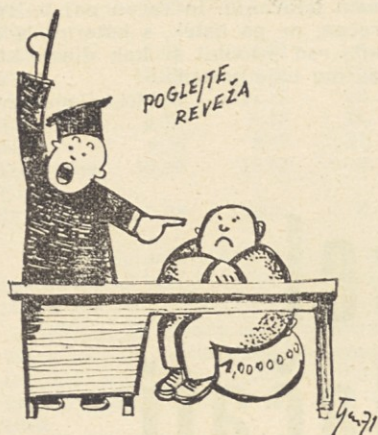
nikih, je električna napeljava večkrat v okvari. V barakah so peči na klasično kurjavo.

Igrišč okoli barak ni, ker ni prostora. Le tu in tam je zelenica, ki pa ne odtehta tistega, kar bi človek moral imeti po težkem in napornem delu. Imajo sicer televizijo, katera je dovolj obiskana, in malo čitalnico, za katero pa ni zanimanja. Morda zato, ker ni dovolj časopisov v jeziku narodnosti, katerih je večina delavcev.

Poleg bivalnih prostorov je tudi prostor, kjer se deli hrana, katero dostavlja družbena prehrana, ki pa vselej nima dovolj kalorij za fizičnega delavca. Če pogledamo, da je od 522 stanovalcev na kosilu le 108 stanovalcev in na večerji 45 stanovalcev, se moramo vprašati, kje je vzrok za tako malo udeležbo? Ali v kvaliteti ali v kvantiteti?

V Savskem naselju zidamo moderne in lep samski dom. To bo sicer mala pridobitev za naše velike potrebe, razveseljivo pa je vsaj to, da smo pričeli misliti tudi na našega delavca, ki ima pri podjetju svoj drugi dom. Ta dom naj bo topel in lep, saj v njem preživi polovico svojega življenja. Če bomo postopoma začeli misliti na zidavo še drugih domov, ki jih potrebujemo, če bomo znali vzgajati kadre v redoljubne in poštene ljudi, bomo imeli veselje, ko bomo pogledali v take domove, saj bo poplačan trud in sredstva, ki jih bomo vložili v naše nove samske domove.

NUŠA

Udeleženci dvoipolmesečnega tečaja za pomožne delovodje. Moramo jih pohvaliti, saj so bili zelo pridni in disciplinirani

Orodje, ki bi ga moral imeti vsak dober tesar

1. meter lesenj ozki 1/1	13. pila trikotna 120 mm
2. tesarski svinčnik	14. pila ploščata 200 mm enostranski nasek
3. klesarski svinčnik	15. gladilnj kamen
4. jekleni pravokotnik 700 x 330 mm	16. cevna libela 500 mm
5. grezilo koničasto	17. klešče ščipalke D 220
6. vrvica pletena 1,5 mm 25 mm	18. klešče za razperitev žaganih zob
7. tesarsko kladivo s konico	19. izrovač žičnikov
8. ročna tesarska sekira opažarka	20. rašpa za les polokrogla groba 200 mm
9. tesarsko dleto 25 mm	21. torbica za žičnike s pasom
10. ročni sveder poštar 8 mm	22. skoblič, kosmač 1/1, 42 mm
11. ročna okvirna žaga komplet	23. držala —ročaji za pilo 120 mm, 2 kom.
12. vrvica za žago	24. držala — za pilo 100 mm, 1 kom.

Sklepi organov samoupravljanja

DS podjetja

SKLEPI

VIII. seje delavskega sveta podjetja, ki je bila 26. 6. 1971 v Ljubljani

AKTIVA:

	din
I. Obratna sredstva	
1. Denarna sredstva	11.308.963,40
2. Terjatve iz poslovnih razmerij	161.266.539,15
3. Terjatve iz dohodka	7.549.443,95
4. Sredstva v obračunu	19.281.555,75
5. Zaloge	91.920.463,78
II. Plasmaji iz poslovnih sredstev	14.679.997,65
III. Osnovna sredstva	
1. Osnovna sredstva v funkciji po sedanjí vrednosti	66.897.803,10
2. Osnovna sredstva v pripravi	2.969.244,85
IV. Sredstva sklada stanovanjskih hiš	12.800.129,56
V. Poslovna sredstva izven funkcije	968.845,35
VI. Rezervna sredstva in sredstva drugih skladov	4.014.412,10
VII. Sredstva skupne porabe	24.978.657,99
SKUPAJ AKTIVA	418.636.050,63

4. Odobri se razdelitev dohodka v višini din 170.653.987,87 in sicer

	din
— pogodbene obveznosti	4.923.078,50
— zakonske obveznosti	11.203.802,05
— za osebne dohodke	125.500.000,00
— rezervni sklad podjetja	1.328.748,30
— skupne rezerve gospodarskih organizacij	1.382.243,20
— poslovni sklad	23.506.721,62
— sklad skupne porabe	2.809.394,20
SKUPAJ	170.653.987,87

PASIVA:

	din
I. Krajokoročni viri poslovnih sredstev	
1. Tekoče obveznosti	179.970.742,35
2. Obveznosti iz dohodka	22.046.250,95
3. Obveznosti v obračunu	15.445.896,85
4. Druge tekoče obveznosti	3.251.380,17
5. Del dohodka, vkalkuliran v vrednost zalog	7.549.443,95
II. Dolgoročni viri poslovnih sredstev	
1. Dolgoročne obveznosti	30.351.176,04
2. Trajni viri poslovnih sredstev	128.067.107,10
III. Viri rezervnih sredstev in drugi skladi	6.385.989,53
IV. Viri sredstev skupne porabe	25.568.063,09
SKUPAJ PASIVA	418.636.050,63

5. Odobrijo se reprezentančni stroški za leto 1970 v višini din 168.699,50

6. Odobrijo se stroški za reklamo in propagando podjetja v višini 357.038,55 za leto 1970.

7. Delavski svet podjetja priporoča centru za izobraževanje, da podaljša rok obveznosti zaposlitve vsem štipendistom in drugim, ki so si pri podjetju pridobili ustrezno kvalifikacijo.

8. Strokovne službe naj sestavijo analizo, dejanskega stanja prevzetih del na avto-

cesti in to v pogledu rokov, cen ter stroškov glede na izredno forsirano delo.

V bodoče naj se izdelajo podrobne mesečne analize stanja na avtocesti o doseganju programskih nalog in finančne situacije zaradi nadaljnjega ukrepanja in usklajevanja.

9. Obračunavanje del je v zaostanku, zato je izboljšati obračunsko službo s tem, da se redno in v roku polagajo mesečne situacije za opravljena dela.

10. Ustrezna strokovna služba naj izdela analizo obrata betonskih izdelkov gradbenega vodstva Maribor (Pobrežje).

11. V centralno nabavno službo naj se vključi kritična nabava osnovnega materiala (valjani profili in pločevina) za kovinske obrate v Ljubljani in Mariboru.

12. Zaradi kritičnega pomanjkanja betonskega železa je treba proučiti možnost, da

bi uporabili vlečeno pločevino za betonirane prefabriciranih elementov v podjetju.

13. Delavski svet soglaša z odstopom pravice uporabe na delu parcele štev. 369/12, 365/3, 365/6 in 365/7 k. o. Petersko predmestje I. del v izmeri 1154 m² pod pogojem, da občina Bežigrad nudi našemu podjetju nadomestno zemljišče v k. o. Stožice, ki pride v poštev za razširitev gramoznice v Obrijah.

14. Delavski svet potrdi udeležbo na tečaju za Wacker servis v Münchnu tov. Francu Plescu, KO Ljubljana.

15. Prošnja za prispevek v višini din 25.000 za izgradnjo kopališč v Mariboru se vzame k znanju ter se bo upoštevala ob priliki razdelitve skladov. Prispevek se bo poravnal iz sklada skupne porabe.

Overovatelj: Predsednik DS podjetja:
Ivo Leben l. r. Saša Skulj, dipl. ing.
Janko Košir l. r.

Kaj bi bilo treba zboljšati

Nekaj predlogov s seminarja za tehnično strokovni kader

Februarja 1971 je center za izobraževanje organiziral šest tri-dnevnih seminarjev za tehnično strokovni kader. Trije seminarji so bili za inženirje in tehnike, trije pa za delovodje.

Seminarjev se je udeležilo 173 zaposlenih. Slušatelji so dajali tudi predloge za učinkovitejšo delo v delovni organizaciji.

Slušatelji predvsem želijo, da bi bili sproti in razumljivo seznanjeni s poslovanjem in dogajanjem v podjetju in delovni enoti.

Na vprašanje: »Ali ste sproti (vsaj na 3 mesece) obveščeni o ekonomskem poslovanju podjetja,« so odgovorili naslednji: le 24,7% je izjavilo, da so sproti obveščeni o ekonomskem poslovanju podjetja, 50,3% jih je deloma seznanjenih, 25% pa je izjavilo, da sploh niso seznanjeni. Podobni so tudi odgovori na vprašanje: »Ali ste dovolj obveščeni o pro-

blematiki podjetja«. Iz odgovorov je razvidno, da je le 13,5% slušateljev mnenja, da so o problematiki podjetja dovolj obveščeni, 23% ni obveščeni, 63% slušateljev pa je mnenja, da so o problematiki podjetja le delno obveščeni. Navedeni podatki nas opozarjajo na to, da bi bilo potrebno izboljšati informativno službo v podjetju.

Navajamo predloge, ki so najbolj pogostni:

1. Organizirati bi bilo potrebno boljše povezavo med poslovnimi enotami, ki pogosto nastopajo kot »podjetje do podjetja«;

2. pospešili naj bi sodelovanje raznih strokovnih služb podjetja;

3. želijo tudi več komuniciranja z vodilnimi kadri podjetja;

4. boljše informiranje o delu, ki so ga prevzeli (vpogled v ponudbe, pogodbe, fakture) in informiranost o delu poslovne enote;

5. izboljšati pripravo dela in organizacijo dela na gradbišču že predpričetkom del;

6. pravočasno nabavo gradbenega materiala in večjo učinkovitost nabavne službe;

7. hitrejša popravila gradbene mehanizacije in večjo učinkovitost strojne službe;

8. manj administrativnega dela, ukvarjali naj bi se samo z operativno, ne pa še dodatno s personalnimi zadevami delavcev;

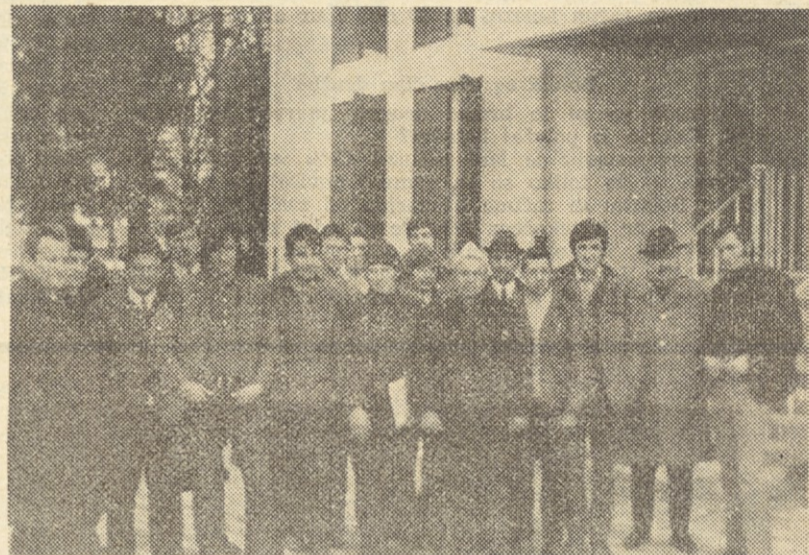
9. povečati terenski dodatek, ki je v naših razmerah preizek;

10. stalno spremljati sodobne metode dela in nove gradbene materiale ter obveščati o njih.

H. V.

— Da, takoj vam bomo poslali opažne plošče, je dejal direktor PE Škofja Loka Ignac Sušteršič

Del tečajnikov za primarno obdelavo lesa v Škofji Loki ob zaključnem izpitu

V Škofji Loki je na praktičnem izobraževanju 32 vajencev tesarske stroke. Drugi so se seveda skrili.

Revizija opisov delovnih mest

Komisija za sistemizacijo se je sestala na prvi seji

Po zakonskih predpisih bi morale imeti vse gospodarske organizacije do maja 1970 urejene pravilnike o sistemizaciji delovnih mest. Do danes je to uspelo približno 25% organizacijam na področju Slovenije, druge pa še vedno delajo na tem.

Tudi pri Gradisu smo pri pripravi nam je dosedaj uspelo pripraviti prvi osnutek bodočega pravilnika.

Zakonodajalec je želel s sistemizacijo izboljšati organizacijo poslovanja in s tem strukturo zaposlenih. Glavno pri sistemizaciji je opis posameznih delovnih mest.

Nekateri podatki iz opisa delovnih mest, kot npr. obseg dela, šolska izobrazba, delovne izkušnje itd. se bodo lahko koristno uporabili pri analitski oceni, ki bo sledila aktu o sistemizaciji in ki bo služila za sestavo novega pravilnika o delitvi osebnega dohodka. Ze na prvi seji

komisije za sistemizacijo je bilo razvidno, da so nekateri opisi delovnih mest prikazani nerealno.

Vsekakor so nekateri avtorji opisov gledali že na bodočo tarifno postavko in so temu primerno prikrojili tudi opis. Splošni vtis komisije je bil, da so tudi nekatere zahteve glede šolske izobrazbe pretirano visoke.

Želimo, da bi bil akt o sistemizaciji čim bolj verodostojen, pri tem pa enostaven. Zato se je komisija odločila, da najprej korigira obstoječo organizacijsko shemo podjetja iz leta 1965 ter jo prilagodi današnjim potrebam. To ne bo težko, ker

v organizaciji ni bistvenih sprememb, to so v glavnem pri obsegu posameznih panog. Ko bo nova organizacijska shema potrjena, se bomo lotili revizije opisov delovnih mest. Pri reviziji opisov bodo sodelovali strokovnjaki s posameznih delovnih področij, hkrati pa bomo primerjali tudi stroke med seboj. Ze pri sestavi prvega osnutka je bilo opaziti, da je naloga delikatna, pač zaradi velikega števila različnih delovnih mest v podjetju. Komisija je kljub temu mišljenja, da z razumevanjem vseh odločujočih članov kolektiva lahko sestavimo uporaben pravilnik o sistemizaciji. Posebej bi želel poudariti, da bo komisija uporabila nekatere elemente opisa iz pravilnika o sistemizaciji tudi pri oblikovanju bodočih startnih osnov, katere in v kakšnem obsegu, je pa še stvar poznejšega dogovora.

Ing. Dragovan Sever

Naše žene so dostojno proslavljale

Praznik žena je za nami, spet smo se vključile v delo in tako bomo pozabile, da je en dan v letu prav res naš, dokler se koledarski list ne bo obrnil zopet na leto 1972.

Ker nas je zanimalo, kako so žene podjetja praznovale svoj dan, smo se obrnili na naše enote in dabili prav res različne informacije.

V kovinskih obratih v Ljubljani in strojnem prometnem obratu so žene napravile izlet v Čateške Toplice. Med potjo so se ustavile v motelu Grosuplje in nazaj grede na Pristavi nad Stično, kjer so si ogledale partizanski dom z muzejem. Bile so nadvse zadovoljne, saj so izlet izkoristile za zdravju koristnim kopanjem v toplicah.

Ljubljanske žene so bile povabljene v restavracijo »Pri vitezu« ob Ljubljani ter so se imele res po »viteško«. Vseh 18 zadovoljnih žena bo ta dan imele dolgo v spominu.

Zenske obrata gradbenih polizdelkov (16) so imele v ponedeljek prost dan, v petek pa jih je sindikat pogostil in obdaril.

Celjskih 27 žena se je zabavalo do 2. ure zjutraj. Imele so dobro zakusko, bile so obdarovane s knjigami in cveticami. Tega dneva so se še dolgo spominjale.

Žene iz Kopra je sindikat obdaril z denarnimi nagradami in cveticami, potem pa so imele prosto dopolne.

Žene iz Maribora so imele prost dan, sindikat pa jim je podaril zelo lepe rjuhe in cvetlice.

Žene iz centrale, bilo nas je 118 (menda največ v podjetju), smo imele zakusko, sindikat pa nas je obdaril z »lepotilno vodico« in cveticami.

Drugih informacij zaradi pomanjkanja časa nismo iskali, vendar nas veselijo, da sta sindikat in vodstvo posvetila tisti dan našim ženam, saj pa tudi vesta, da »brez njih le ni mogoče ne delati — ne živeti«.

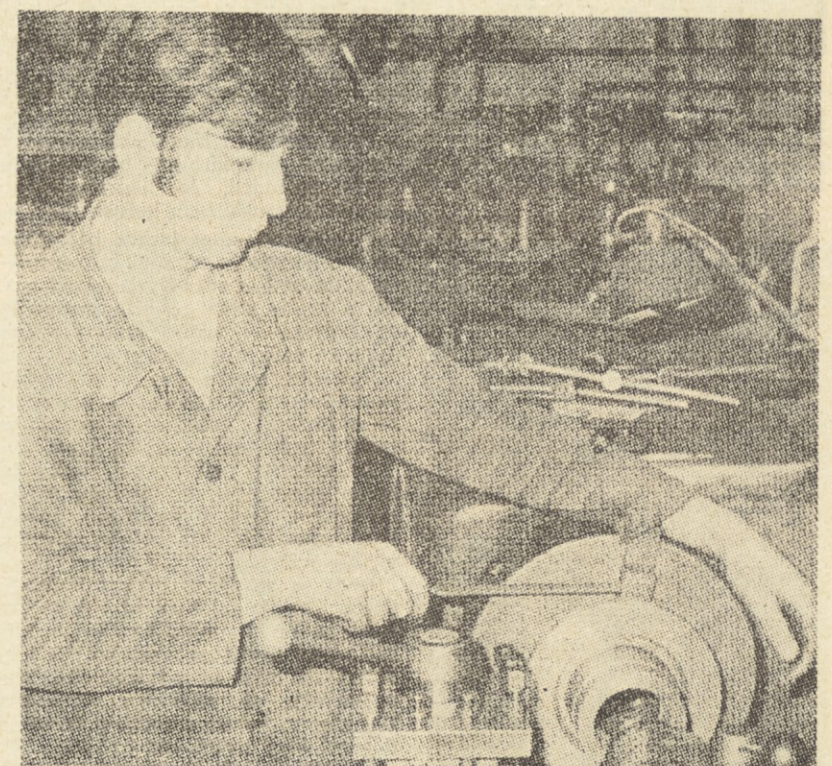
Nuša

Letos za varstvo pri delu 2,220.677 din

Odbor za varstvo pri delu je predložil organom delavskega samoupravljanja plan sredstev, namenjenih za varstvo pri delu v letu 1971. Sredstva, ki bi jih služba varstva pri delu potrebovala, se nanašajo na zaščitna sredstva za varovanje glave (46.885.—) razna sredstva za varovanje rok (333.297.—), za varovanje nog (416.695.—), delovne obleke, predpasniki (447.590.—), varovalni pasovi in podobno (105.810.—), okrepčila in svežila (195.000.—) in drugo. Skratka, predvidevajo, da bodo letos potrebovali 2.220.825.— din. Vsota je velika, vendar kar za 23% manjša kot v letu 1970.

Služba varstva pri delu je s svojim dosedanjim delom in uspehi že dokazala upravičenost obstoja. Gradbišča so sodobneje urejena, stroji so usposobljeni za varno obratovanje, delavci imajo na razpolago varovalna sredstva, število poškodb se je zmanjšalo, saj se je npr. v letu 1958 poškodoval vsak peti delavec, v letu 1970 pa le vsak enajsti zaposleni.

Sredstva, ki jih delavski svet odobri za nemoteno delovanje službe varstva pri delu, so torej koristno naložena.

— Takšno ravnanje pri stroju je nevarno! Čeljust lahko zgrabi delavec za rokav ali pa za pilo.

Mladi si žele znanja in pomoči

Razmišljanje o vodenju z zakonom prepisane pripravniške dobe

O mladih kadrih, predvsem o pripravnikih, je bilo že mnogo izrečenega in napisanega. Žal na izpitih, ki jih opravljajo pripravniki ob zaključku svoje pripravniške dobe, še vedno opažamo, da mentorji kot tudi vodstva poslovnih enot premalo pomagajo bodočim mlajšim strokovnjakom.

Mladi kadri si želijo znanja, pomoči in napredka. Za njih je značilno, da stalno razmišljajo o prenosu v šoli pridobljenega znanja v prakso, to je gradijo most med teoretičnimi ugotovitvami in možnostmi za njihovo uporabo v organizaciji, zato smo jim dolžni tem bolj pomagati.

Žal niso redki primeri, ko poslovne enote razporedijo pripravnika na določeno mesto in ga tam pustijo

skozi vso pripravniško dobo. To ima pri poznejšem delu takšne ali drugačne posledice. Upoštevati moramo, da imajo mladi izrazit občutek za to, kaj se izplača, kaj je uspešno in kaj ni. Menijo, da se je bolje učiti iz napak drugih kot iz svojih lastnih. Slednje so namreč dražje. Zato mladim ne smemo zametati, če želijo to ali ono spremeniti ali izboljšati. Mladi želijo sodelovati, samo več jih ne znamo dovolj pritegniti k

delu. Pri mladih moramo vzgajati tudi smisel za teamsko delo, ker vemo, da je delovni rezultat skupine vedno nekaj več kot vsota individualnih prispevkov.

Ze sam dnevnik, ki ga mora pripravnik obvezno voditi, je v bistvu spričevalo mentorja in enote, v kateri je pripravnik opravljal svojo pripravniško prakso. Poleg tega komisija ugotavlja, da pripravniki premalo poznajo organizacijo podjetja, interne predpise iz osnovne delitve dohodka in osebne dohodka v podjetju.

S temi skromnimi prispevki želimo povedati samo to — spremenimo odnos do mlajših kadrov, predvsem pa do tistih, ki smo jim dolžni pomagati.

L. Cepuš

ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU

Izgube podjetja

Analize kažejo, da izostanki zaradi bolezni v zadnjih petnajstih letih — odkar imamo urejeno evidenco — ne upadajo, temveč naraščajo. Medtem ko so se izostanki zaradi poškodb znižali skoraj za 40 %, so izostanki zaradi bolezni narasli za blizu 20 %.

Posebno v zadnjem času močno naraščajo izostanki zaradi bolezni, ki so v tesni zvezi z našo dejavnostjo. Gre za bolezni dihal (prehladi in gripe), prebavil (urejenost prehrane) ter vnetja mišic in sklepov (revmatizem). Izostanki zaradi teh bolezni predstavljajo več kot samo polovico vseh bolezenskih izostankov.

Samo za nadomestila za bolezni do 30 dni je plačalo lani podjetje 1,27 milijona dinarjev.

Hranarina za bolezenske izostanke nad 30 dni upada, do 30 dni pa narašča. Naraščajo torej tisti stroški, ki bremenijo podjetje neposredno. Povprečno boluje vsak delavec na račun bolezni do 30 dni 7 ur ali en delovni dan na mesec!

Bolnik ogrožen član družbe

Bolnik pa ni le breme drugim, marveč predvsem sebi. Kakšen je položaj bolnika?

Zdrav delavec je lani zaslužil 40 % več kot predlanskim — za toliko so se namreč povišali osebni dohodki. Bolniku se računa hranarina od zaslužka iz preteklega in ne iz tekočega leta. Če je tedaj zdrav delavec zaslužil 140, je dobil bolnik le 100 — se ve, če se je ponesrečil. V večini primerov, pa je dobil le 80 % od osnove (od 100, to je torej 80). Zdrav delavec je tedaj

zaslužil 60 več, kar predstavlja kar 75 % več kot bolnik!! V primerih, ko ima bolnik še številno družino, potem je življenjski standard takega delavca več kot ogrožen.

Število simulantov se zaradi nizkih odstotkov (50 do 80 %) pri računanju hranarine po mnenju zdravstvene službe ni zmanjšalo. Simulanti izkoristijo bolniški stalež za »fuše« ali domača poljska dela. Z nizkimi odstotki so najbolj prizadeti pravi bolniki. Poleg tega so zdravstveno prizadeti tudi tisti bolniki, ki zaradi nizke hranarine bolezen preborevajo ob delu; prizadeti zato, ker tak način »zdravljenja« prinaša kasnejše hujše posledice.

Predlogi za ukrepanje

Zaradi tega je odbor za standard in rekreacijo sklenil predložiti spremembo pravilnika o nadomestilu osebnih dohodkov za zadržanost od dela zaradi bolezni. Predlaga se enoten odstotek — vsaj 80 % osnove razen v primerih, kadar delavec ni izpolnil pogoja predhodnega zavarovanja, to je do devet mesecev delovne dobe.

Nadalje je odbor ugotovil, da je naša zdravstva (dr. Šaranovičeva) zaposlena z ambulantnim delom (kurativa) bolj kot se je prvotno predvidevalo. Zaradi tega se ne more tako posvetiti preventivi. Strokovne službe so dolžne na podlagi že zbranih podatkov analizirati zdravstveno zaščito in predlagati ustrezne ukrepe, pri tem pa upoštevati tudi mnenje zdravnikov, ki zdravijo naše delavce po drugih enotah (Zmaj Ljub.). Uporabili naj bi tudi ugotovitve iz kartoteke o nevarnih delovnih mestih.

Končno je odbor sklenil, da je treba posebej skrbno analizirati zdravstveno stanje v letu 1970. Na podlagi te

analize naj potem delavski svet sprejme ustrezne sklepe za izboljšanje zdravstvene zaščite delavcev.

Zdravstvena zaščita v Ljubljani

Januarja letos je mestni odbor sindikata gradbincev v Ljubljani analiziral zdravstveno zaščito gradbenih delavcev. Ugotovil je, da je zdravstvena zaščita pomanjkljivo organizirana in nezadostna — kar velja še posebej za preventivo.

Gradis, ki mora sam še marsikaj narediti za izboljšanje zdravstvene zaščite, je med boljšimi podjetji na tem področju.

Posebna komisija mestnega odbora sindikata, v kateri so tudi zdravstveni delavci, je sestavila program konkretnih nalog. Naj omenimo nekaj najbolj pomembnih:

Pregledali bodo vse menze. Analiza namreč ugotavlja, da so boleznimi prebavil na drugem do tretjem mestu. Zato velja za prehrano posebej poskrbeti, če hočemo izboljšati zdravstveno stanje naših delavcev.

Preverili bodo koristi in možnosti za enotno ambulanto za delavce zaposlene v ljubljanskem gradbeništvu. Ta bi skrbela še za organizirano preventivno dejavnost, za omejevanje poklicnih bolezni in analitiko.

Ugotavljajo, da je v osmih največjih ljubljanskih gradbenih podjetjih zaposlenih nad 13.000 delavcev. Če bi organizirana zdravstvena služba (po merilu zahodnih dežel mora delati v podjetju zdravnik na 800—1000 delavcev) uspela znižati boleznine samo za 0,5 %, bi bilo vsak dan 65 delavcev več na delu. To pomeni, da bi vsak zdravnik, ki bi bil zaposlen v teh osmih podjetjih »zaslužil« poleg svoje, še plačo za sedem delavcev.

Ustanovili naj bi tudi interno skupnost, podobna tisti za izobraževanje.

Skratka, lahko rečemo, da smo zastavili pot, po kateri bomo morali bržčas iti, če bomo hoteli imeti več zdravih, zadovoljnih in srečnih ljudi — tako na delu kot v življenju te naše socialistične družbe. S. Uhan

Pokojnemu Ivanu Drofeniku v slovo

»Dolgujemo ti vse spoštovanje, priznanje in zahvalo za tvoje nesebično 25-letno delo v podjetju — je dejal 5. marca ob krsti, v katero smo ta dan položili posmrtno ostan-

ke Ivana Drofenika, direktor enote Jožko Repše.

Vest, da si se hudo poškodoval v prometni nesreči pri opravljanju svoje dolžnosti, je nepričakovano odjeknila v celotnem kolektivu.

Več dni si se v hudih bolečinah boril s smrtjo in že smo bili prepričani, da se boš zdrav vrnil med nas. Toda kruta smrt je bila močnejša od tvojega še vedno tako vedrega duha in vere v življenje.

Cetrtega marca pa je za vedno usahnilo tvoje življenje. Vsi prizadeti se sprašujemo, zakaj se je moralo to zgoditi prav tebi — dragi Ivan,

Ze smo se pripravljali, kako te bomo presenetili, ko bi odhajal po napornem delu v zaslužni pokoj, toda tvoja usoda je boleče zarezala v naše načrte.

Rodil si se 28. 7. 1911 v Podgori, Gorica. Tvoja mladost ni bila ravno rožnata. Ze kot mlad fant si se moral težko boriti za vsakdanji kruh. Kmalu si začel iz takratne okupirane zemlje na svobodna slovenska tla, kjer si kmalu s svojo pridnostjo dosegel svoj življenjski poklic.

V našem podjetju smo se srečali že v prvih dnevih svobode. Zato ni nič čudnega, če si se kmalu znašel

med organizatorji naših obratov. Med svojimi vrstniki si že takrat vzbudil pozornost.

Bil si človek. Tvoj delovni elan, tvoje strokovno znanje te je povedlo skoraj po vseh naših delovišjih, kjer si vodil vsa zahtevna dela. Bil si vzor vsem, ki si jih zapustil na delovnih mestih. Pogrešali bomo tvoje strokovne izkušnje, s katerimi si bil voljan priskočiti slehernemu na pomoč.

Prav zdaj v jeseni svojega življenja, ko si si zaslužil prijetne ure sprostitve in brezkrbnega počitka, si moral za vedno zapreti oči.

Ob odprtem grobu se je v imenu stanovskih tovarišev in prijateljev poslovil od njega Franc Stalc.

Škoda, res škoda, da si moral umreti. Gotovo pa je, da se te bomo spominjali kot vzornega sodelavca, iskrenega tovariša in mentorja naši mlajši generaciji.

Koliko nam je pomenil, pa je dokaz njegov pogreb, saj smo ga na zadnji poti spremljali številni gradisovci, sodelavci ter njegovi bližnji in daljni prijatelji

IN MEMORIAM

Smrtna kosa prehitro redči naše vrste. Komaj smo položili v prerani grob Ivana Drofenika, že je kruta smrt pobrala našega zvestega člana kolektiva Emila Pečarja.

Ze smo se pripravljali, kako bomo proslavili njego 50-letnico, pa ga je dva dni pred tem zadela srčna kap. Skoraj nismo mogli verjeti, da je to resnica.

Pripravljani članek ob njegovem jubileju smo žal morali spremeniti v in memoriam.

Pokojni Emil Pečar je bil rojen 26. 3. 1921 v Hrastju pri Limbušu, kjer je preživel svoja otroška in šolska leta. Med vojno je bil zaposlen na Dunaju v veliki tovarni avtomobilov »Steyer«. Po končani vojni se je zaposlil v tovarni avtomobilov v Mariboru. Leta 1948 pa v takratnih centralnih obratih na gradbišču IIC Mariborski otok. Zaradi izredne pridnosti in sposobnosti je kmalu prevzel mesto mojstra avtomehanične delavnice. Bil je odličen delavec in dober tovariš, zato ga bomo tem težje pogrešali.

Dan pred smrtjo je za vestnik napisal pismo, v katerem sporoča, da bo v kratkem poleg svojega jubileja obhajal tudi 25-letnico svoje poroke. Svojo družino je zelo ljubil in bil dober mož in družinski oče. Zato nas je njegova prerana smrt še bolj prizadela.

Slava njegovemu spominu!
Sodelavci SPO

Lojze Kobal 50 - letnik

Lojze Kobal se je rodil 23. 4. 1923 v Bači — Idrija. Pri našem podjetju je zaposlen kot žerjavist že od leta 1946. Prva njegova zaposlitev je bila na hidrocentrali Moste-Zirovnica, nato pa je delal skoraj po vseh gradbiščih širom naše ožje domovine.

V teh dolgih letih je doživel marsikatero grenko, pa tudi lepo urico življenja. Najbolj se mu je vtisnila v spomin gradnja pločevinarne na Litostroju, kjer so dvignili z dvema žerjavoma 9,5 ton težke nosilce. Zadnja leta dela na žerjavu Liebherr ter je z njim zelo zadovoljen in upa, da bosta tudi v bodoče taka prijatelja kot do sedaj.

Kot je slavljencec zadovoljen s svojim delom, tako je zadovoljen tudi doma, saj prebiva s svojo štiričlansko družino v lepem in prostornem stanovanju, za kar se kolektivu najlepše zahvaljuje.

Ob svojem jubileju želi celotnemu kolektivu, da tako lepo uspeva tudi

v bodoče in samozavestno, saj le tako bomo močnejši in sposobnejši.

Blagoje Glumbič v pokoj

Blagoje Glumbič pripoveduje: Rojen sem 18. 2. 1911 v Jasenah v Vivrovitici. Pri podjetju Gradis sem se zaposlil 14. 5. 1963. Ko sem bil 17 let star, sem šel v podoficirsko šolo in ostal v vojski vse do leta 1941. Po razpadu stare Jugoslavije sem postal ujetnik. Odpeljali so me v taborišče Förlinglaster. Teško obujam spomine — prehujo je bilo. Štiri leta bede in trpljenja je bilo več kot dovolj.

Po vrnitvi iz ujetništva sem se zaposlil na lastni krpi zemlje, katera pa mi ni dajala dovolj kruha za preživljanje. Moral sem se zaposliti. Imel sem smolo. Podjetje, pri katerem sem bil zaposlen, se je po 8. mesecih likvidiralo. Nekaj časa sem ponovno obdeloval lastno zemljo in hodil na priložnostna dela. Leta 1963 pa so me sprejela na obratu gradbenih polizdelkov. Tu sem zadovoljen in škoda, da se nisem že prej zaposlil. Teško zapuščam kolektiv, ki mi je bil ves čas moj drugi dom.

Tov. Blagoje še na mnoga zdrava leta!

Zahvala

V imenu celotne skupine tečajnikov za pomožne delovodje se organizatorjem tečaja, razredniku in vsem predavateljem iskreno zahvaljujemo za njihov trud in potrpljenje, da so nas v tem kratkem času res veliko naučili.

Objubljam, da bomo pridobljeno znanje v praksi s pridom uporabili. Stefan Vidovič

Zahvala

Vsem sodelavcem kovinskih obratov Maribor se najlepše zahvaljujem za izraženo sočustvanje in za cvetje ob prerani smrti mojega očeta.

Marija Dover

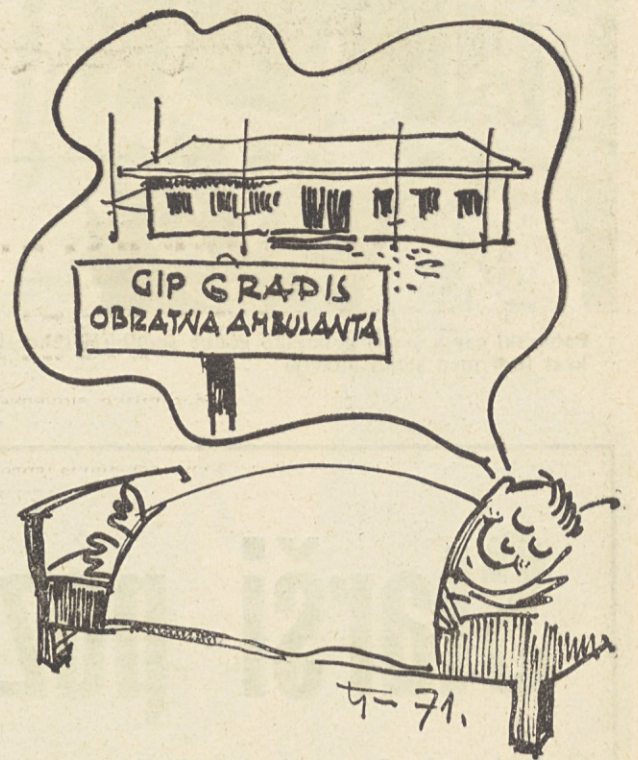

— Po koliko si jih plačal?
— Po 1500 z enomesečno garancijo!

— Zamujajo!
— Saj še radijski napovedovalci včasih ne poznajo ure!

Pobožne sanje

Uspel seminar

Udeležilo se ga je 16 sindikalnih funkcionarjev skoraj iz vseh naših poslovnih enot

V januarju smo v osnovnih organizacijah sindikata poslovnih enot podjetja volili nova vodstva. Prav tako so bili na obnem zboru SOP dne 19. 1. 1971 izvoljeni novi člani sindikalnega odbora podjetja.

Po sedanji organizacijski obliki je SOP koordinator vsega sindikalnega dela v OOS pri poslovnih enotah podjetja, da bi dosegali enotna stališča, ki zadevajo podjetje.

V podjetju, kot je Gradis, je reševanje vsakokratne aktualne problematike zahtevno in odgovorno delo. Organizacija sindikata naj bi pri tem odigrala svojo vlogo in predvsem aktivirala čimveč svojih članov. Od usposobljenosti vodstva SOS in SOP pa je v marsičem odvisen tudi uspeh.

Tega se novoizvoljeni člani SOP in vodstva OOS tudi zavedajo. Na I. seji SOP je bil med drugim sprejet tudi sklep o udeležbi članov na seminarjih in predavanjih.

Ker je bila takrat zimska sezona, ko v gradbeništvu dela niso v polnem razmahu, so navedeni sklep začeli lahko takoj uresničevati.

Mestni svet zveze sindikatov je skupno z delavsko univerzo »Boris Kidrič« v Ljubljani v svojem programu izobraževanja članov sindikata predvidel tudi organizacijo seminarjev. Glede na namen in vsebino smo prijaviteli nekaj članov OOS in SOP v seminar za vodstva osnovnih organizacij sindikata. Ta je bil v Slandrovem domu v Radovljici od 1. do 4. marca. Seminarja se je udeležilo 16 sindikalnih funkcionarjev iz vseh naših poslovnih enot, razen z Jesenic.

Po programu so na seminarju obravnavali naslednje teme:

- Samoupravljanje v delovnih organizacijah
- Gospodarjenje in usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov
- Delovna razmerja
- Kadrovska politika
- Osnovna organizacija sindikata med obema zboroma
- Osnove ekonomske politike za leto 1971 in program stabilizacije ter naloge sindikatov
- Aktualne teme

Vsaka od navedenih tem je bila obravnavana s splošnega in specifičnega vidika. V prvem delu so predavatelji podajali splošno problematiko, ki jo morajo poznati vsa vodstva osnovnih organizacij sindikata, v drugem delu pa specifičnost posamezne dejavnosti, konkretno za gradbeništvo.

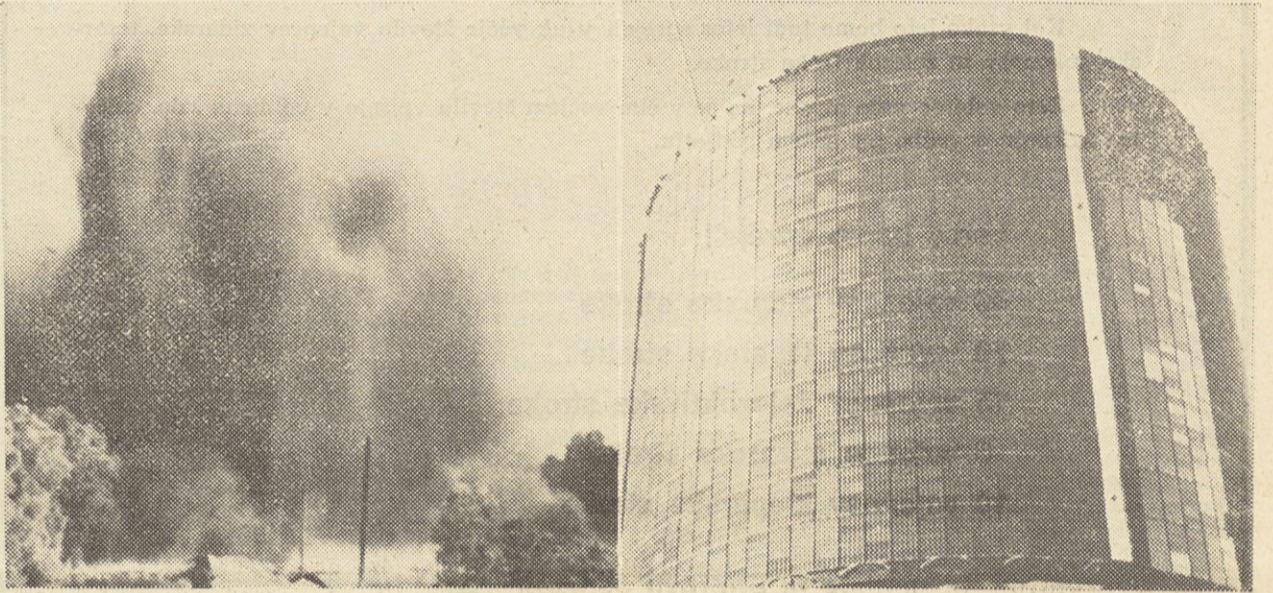
Ker so predavatelji snov podajali zelo razumljivo in so znali pritegniti sodelujoče, je bila diskusija z zaključki zelo konstruktivna.

Tečajniki so namreč obravnavane teme, podatke in zaključke povezovali z življenjem in dogajanjem v podjetju. Vse to se je odražalo tudi pri praktičnih nalogah, ki so jih reševali po skupinah. Naloge vseh skupin so bile namreč ocenjene kot zelo dobre.

Posebno razveseljivo je, da se je zaključka udeležil tudi naš glavni direktor inž. Hugo Keržan. Iz njegovega predavanja o položaju v podjetju in o nadaljnjih perspektivah v zvezi s stabilizacijsko politiko bodo lahko sindikalni funkcionarji črpali material za programiranje dela OOS.

Zelimo, da bi podobne seminarje še prirejali in da bi se jih udeležilo čimveč članov osnovnih organizacij sindikata, predvsem pa mlajši, perspektivni kadri.

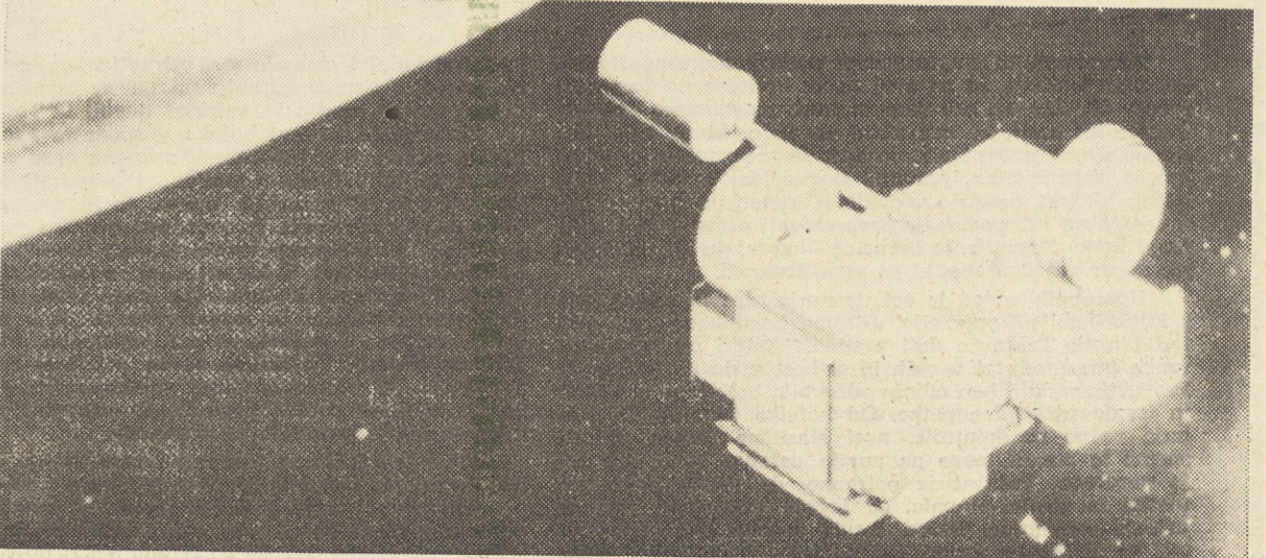
Jeršan

Maketa novega upravnega poslopja centrale. Z gradnjo smo pričeli že 1. aprila. Novo upravno poslopje bo okroglo. Vsak uslužbenec bo imel svojo sobo. Projekt je izdelal naš projektivni biro. — Desno: Da bi delo hitreje potekalo, so naši minerji na avtocesti minerali naenkrat vso zamudo časa. Sedaj bo šlo delo hitreje od rok, ker ne bo več zaprek.

Sestanek v OGP. Udeležili so se ga tudi obiskovalci s sosednjega kontinenta.

Gradisov satelit, ki so ga izdelali v KO Ljubljana. To je prvi satelit, izdelan iz povsem domačega materiala, ki sedaj kroži med enotami.

Dodatni sklepi sindikata

Sekretariat sindikalnega odbora podjetja je na seji dne 22. 3. 1971 obravnaval program dela in stabilizacijske ukrepe, ki jih je potrebno v bližnji prihodnosti realizirati. Predlogi sklepov se glasijo:

Sindikat podjetja v celoti podpira stabilizacijske ukrepe, ki jih je na nedavni seji izrekel in pozneje tudi v Gradisovem vestniku objavil glavni direktor podjetja inž. Hugo Keržan. Še posebej se bo sindikalni odbor podjetja zavzemal za dosledno izvajanje zakonskih določil glede nadurnega dela. V zvezi z nadurnim delom naj tudi osnovne organizacije sindikata vplivajo na vse odgovorne delavce, da se spoštuje temeljni zakon o delovnih razmerjih, ki predvideva, da smejo delavci delati največ 12 ur dnevno in mora biti v enem tednu vsaj en prost delovni dan.

Sindikalni odbor podjetja bo v celoti podpiral predlog mestnega sindikalnega sveta Ljubljana, da se v večjih industrijskih območjih formirajo specializirane zdravstvene ambulante — domovi za gradbene delavce, ki bodo opravljali preventivno in kurativno zdravstveno dejavnost.

Sindikalni odbor podjetja si bo v prihodnje še bolj prizadeval za koordinirano delo med osnovnimi organizacijami sindikata in sindikalnim odborom podjetja.

Delavskemu svetu podjetja bo predložen predračun finančnih sredstev za delo sindikalnega odbora podjetja v letu 1971, ki znaša 92.000 novih dinarjev. Sredstva za delo osnovne organizacije sindikata centrale naj se obravnavajo po posebnem predračunu.

Obravnava pravilnika o sistemizaciji delovnih mest je bila zaradi neizdelanih dopolnitev in na predlog komisije za sistemizacijo delovnih mest preložena na prihodnji sestanek.

Pohorski car s svojo pohorsko godbo spodbuja tekmovalce — seveda v maskah — Desno: Naši šahisti se večkrat tudi med seboj udarijo

Nič kaj prijetno ni za žico

Starši pozor!

Delavci, člani kolektiva, sodelavci — vključite svoje otroke v poklicno šolo gradbene stroke

Kot vsako leto bomo tudi letos sprejeli v uk večje število vajencev zidarske, tesarske, mizarske in železokrivske stroke.

Zato vabimo vaše otroke, da se v čim večjem številu vpišejo v poklicno šolo, oziroma sklenejo pogodbo pri našem podjetju.

Letos bomo sprejeli:

40 vajencev zidarske stroke

70 vajencev tesarske stroke

15 vajencev železokrivske stroke

3 vajence mizarske stroke

10 vajencev kleparske stroke

Poleg tega bomo sprejeli še 25 vajencev tesarske, oziroma zidarske stroke z nepopolno osemletko.

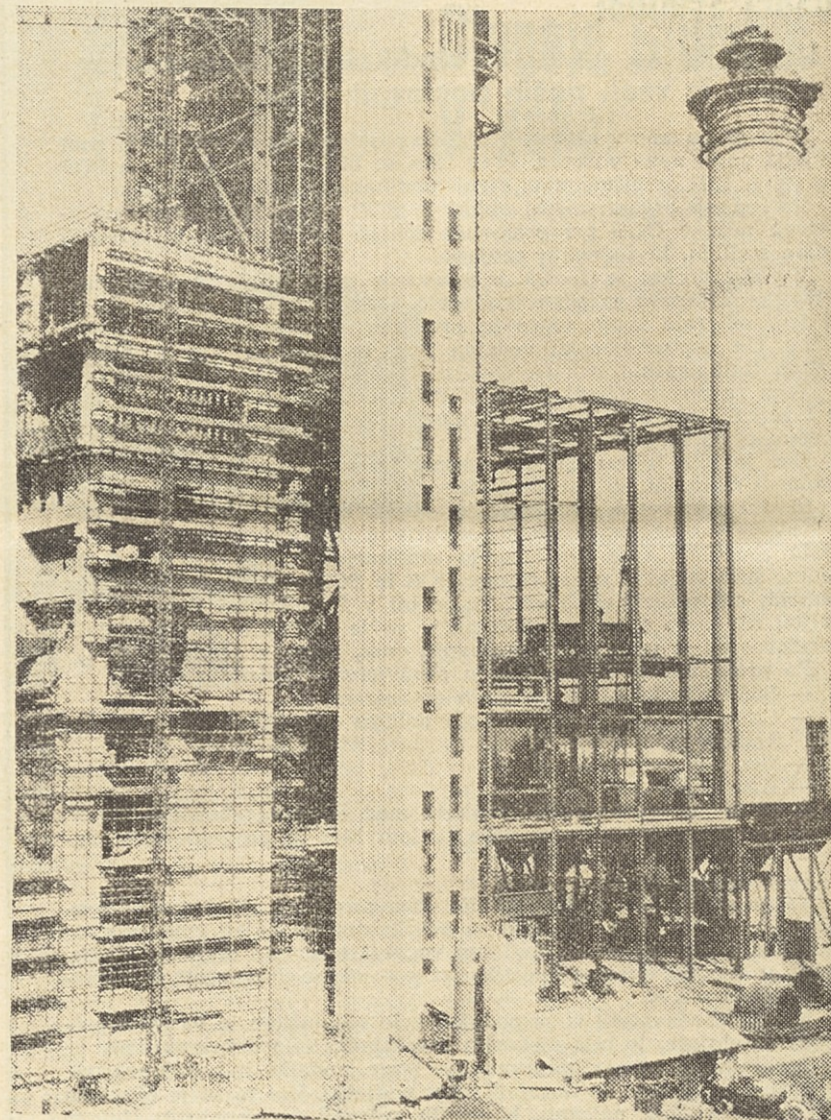
Vajenci, ki so uspešno končali osemletko, se bodo šolali v poklicni šoli, vajenci z nedokončano osemletko pa po posebnem programu Centra za izobraževanje.

Med učno dobo dobivajo vajenci I. in II. letnika brezplačno hrano in stanovanje ter del nagrade, ki je odvisna od uspeha pri delu in kvalitete dela, od delovne discipline in učnega uspeha v šoli.

Vajencem tretjega letnika pripada nagrada v višini 400 din mesečno, terenski dodatek ter gibljivi del nagrade, ki je odvisen od uspeha pri delu in kvalitete dela, od delovne discipline in učnega uspeha v šoli.

Prijave sprejema center za izobraževanje Gradis Ljubljana, Korytkova 2, ali pa kadrovska služba vaše enote.

Rok za vlaganje prošenj je 15. junij 1971.

Termoelektrarna Soštanj je še vedno naše največje gradbišče

Motnje krvnega obtoka

v spodnjih okončinah — bolezen današnjega časa

Zdravljenje in preprečevanje posledic mora upoštevati vse tiste činitele, ki na svoj način vplivajo na nastanek krčnih žil. Ker na prirojene slabosti ne moremo vplivati v zadostni meri, se usmerimo na tiste, ki so nam dostopne. Zdrav način življenja ob zadostnem telesnem gibanju, gojenje športov, pravilno razporejeni in dobro izkoriščeni počitki, posebno v poklicih, ki terjajo daljšo stajo, v nosečnosti itd. pomagajo preprečevati prezgodnje nastajanje krtic. Zdravljenje začnemo čimprej in ga usmerjamo zoper vse činitele, ki so nam dostopni.

Uporabnih metod je več, jemanje zdravil, zdravljenje z injekcijami ali operacijo, oziroma kombinacijo več metod hkrati. Težko je dati prednost kateri od teh, kajti vsaka ima prednost v enih in slabost v drugih primerih. Prepustimo, da o tem odloča zdravnik, bolnik pa naj sledi in izvaja njegove napotke. Od bolnika terjamo, da prihaja redno na kontrole, nosi elastične povoje, ki jih snema le ponoči, nogo pa povija natanko tako, kot mu je naročeno. Večkrat je potrebno, da bolnik dobi tudi vložke za stopala, oz. izvaja ortopedске vaje za jačanje stopalnega oboka, izgubi kakšno kilo v telesni teži ter se izogiba vsega, kar bi sicer oviralo krvni obtok.

Nekateri bolniki obupajo med zdravljenjem, ne zavedajoč se posledic. Uspehi zdravljenja pa ne izostanejo, če le začneš dovolj zgodaj in vztrajaš dovolj dolgo.

Zdravljenje motenj obtoka v spodnjih okončinah je, kot je rečeno, zelo različno. V zadnjem času se je razvil nov način zdravljenja z različnimi preparati, ki jih pacient zaužije ali uporablja lokalno in ki posegajo v področje mikrocirkulacije. Ti preparati uspešno preprečujejo posledice, ki nastanejo zaradi motenj krvnega obtoka v spodnjih okončinah. Tako so znani preparati divjega kostanja, ki vplivajo na kapilarno steno tako, da zvišujejo kapilarno rezistenco in zmanjšujejo prepustnost kapilar. Dobre uspehe zdravljenja so tudi registrirali pri t.i. kombinirani terapiji. Najboljše so se pokazale kombinacije preparata, ki vsebujejo razen tonizirajočih, vasoprotektivnih substanc še komponente, ki stimulirajo obtok in take, ki imajo preventivno delovanje.

Pri zdravljenju varikoznega simptomnega kompleksa naj bo načelo pacienta, da čimprej začne z zdravljenjem. Zdravljenje takih bolnikov mora biti dobro organizirano in zahteva od zdravnika in posebej od pacienta popolno sodelovanje, seveda če želimo nekaj doseči. Posebej

je važno poudariti zgodnje triažiranje in odkrivanje takih bolnikov, pri katerih so spremembe šele na začetku. Takoj je treba začeti z zdravljenjem in ukrepi, ki naj preprečijo napredovanje bolezni.

Sistematični pregledi delavcev bi morali biti redni, osebe, ki so ogrožene, pa bi bilo treba pravočasno poklicno preorientirati, kar pomeni za delovno skupnost in prizadetega velik dobiček.

Razumljivo je, da je v vseh primerih bolezni oziroma motenj obtoka v spodnjih okončinah potreben zdravniški pregled in spoštovanje zdravnikovih navodil, ker je samo zdravnik pristojen za reševanje tega problema.

Zamotana, zelo heterogena in še vedno ne raziskana področja prevarikoznega in varikoznega sindroma so problemi, ki jih vse bolj raziskujejo, proučujevanje tega medicinskega, hkrati pa tudi socialno-ekonomskega problema današnjega časa, terja po vsem civiliziranem svetu ne samo vztrajno in sistematično skupinsko delo strokovnjakov medicincev, temveč tudi aktivno sodelovanje bolnika.

V takšno načrtno delo je predvsem vključen vsak zdravnik. Poznanje zgradbe ven in normalnega venskega krvnega obtoka zlasti v spodnjih okončinah je temeljno znanje, ki omogoča zdravniku, da prodre globlje v problematiko vzroka in nastanka teh sicer kroničnih stanj. Tedaj začetek zdravljenja ni težak, ker terja **mani porabljenega časa**, daje pa kvalitetnejšo obdelavo bolnika in končno v večini primerov **zelo dobre uspehe zdravljenja**.

Ti nagibi opravičujejo in so hkrati »moto« vsebine tega sestavka, ki v njem želim poudariti pomembnost problematike motenj venskega krvnega obtoka v spodnjih okončinah, seznaniti bralca oziroma eventualnega pacienta o tem zelo pogostnem problemu.

Dr. D. L.